

Raamatupidamise aastaaruanne

2016

31. detsembril 2016 lõppenud aasta tegevusaruanne	2
EKP finantsaruanne	18
Blanss seisuga 31. detsember 2016	18
31. detsembril 2016 lõppenud aasta tulude ja kulude aruanne	20
Arvestuspõhimõtted	21
Bilansi lisa	30
Bilansivälised instrumendid	47
Tulude ja kulude aruande lisa	50
Audiitori järeldusotsus	56
Selgitus kasumi ja kahjumi jaotamise kohta	60

31. detsembril 2016 lõppenud aasta tegevusaruanne

1 EKP tegevusaruande eesmärk

EKP on osa eurosüsteemist, mille põhieesmärk on säilitada hinnastabiilsus. EKP põhiülesanded, nagu neid kirjeldatakse EKPSi põhikirjas, on rakendada Euroopa Liidu rahapoliitikat, teostada välisvaluutaoperatsioone, hallata euroala riikide välisvaluutareserve ning aidata kaasa maksesüsteemide tõrgeteta toimimisele.

Lisaks vastutab Euroopa Keskpank ühtse järelevalvemehhanismi tõhusa ja järjepideva toimimise eest, et pangandusjärelevalve oleks sekkuva iseloomuga ja tõhus ning toetaks pangandussüsteemi turvalisust ja usaldusväärsust ning finantssüsteemi stabiilsust.

Arvestades et EKP tegevuse eesmärk on toetada tema rahapoliitilisi eesmärke, tuleks finantstulemusi ja poliitikameetmeid vaadata koostoimes. Seepärast moodustab tegevusaruanne EKP raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa, kuna sisaldab taustteavet, mis võimaldab lugejatel paremini mõista EKP tegevusraamistikku ning EKP põhitegevusvaldkondade ja erinevate operatsioonide mõju teda ohustavatele riskidele ja finantsaruandele.¹

Käesolev tegevusaruanne sisaldab ka teavet EKP finantsvahendite kohta ning põhimenetluste kohta, mis on seotud EKP finantsaruande koostamisega.

2 Peamised menetlused ja funktsioonid

EKP sisemenetlused tagavad tema finantsaruandes kasutatava teabe kvaliteedi ja korrektsuse. Lisaks osalevad rahapoliitiliste otsuste rakendamisel mitme võtmefunktsiooni esindajad ning see mõjutab finantsaruandes esitatud näitajaid märkimisväärselt.

2.1 Organisatsiooniüksuste kontrollimeetmed

EKP sisekontrolli struktuuris vastutab iga tegevusharu ise oma operatsiooniriskide ohjamise ja kontrolli eest, et tagada tegevuse tulemuslikkus ja tõhusus ning EKP finantsaruandes esitatud teabe korrektsus. Ka eelarve rakendamise eest vastutavad ja täidavad asjaomast aruandekohustust peamiselt tegevusharud.

¹ Finantsaruanne hõlmab bilanssi, tulude ja kulude aruannet ning seonduvaid märkusi. Raamatupidamise aastaaruanne hõlmab finantsaruannet, tegevusaruannet, audiitori järeldusotsust ning selgitust kasumi ja kahjumi jaotamise kohta.

2.2 Eelarveprotsessid

Finantsteenuste peadirektoraadi eelarve- ja kontrolliosakond koostab ja kavandab eelarve ning jälgib selle täitmist vastavalt EKP nõukogu ja juhatuse seatud strateegilistele prioriteetidele. Neid ülesandeid täidetakse koostöös tegevusharudega, kohaldades lahususe põhimõtet.² Lisaks vastutab eelarve- ja kontrolliosakond EKP projektide kavandamise, ressursside kontrolli, tasuvusanalüüsi ja investeerimisanalüüsi eest ning toetab samu tegevusi EKPSi projektide puhul vastavalt kokkulepitud raamistikele. Kokkulepitud eelarvet ületavaid kulusi jälgivad korrapäraselt nii juhatuse, võttes arvesse tugiteenuste peakoordinaatori suunamisel tegutseva eelarve- ja kontrolliosakonna antavat nõu, kui ka EKP nõukogu, keda abistab eelarvekomitee. Vastavalt EKP kodukorra artiklile 15 toetab eelarvekomitee EKP nõukogu, hinnates enne nõukogule kinnitamiseks esitamist üksikasjalikult EKP iga-aastaseid eelarveettepanekuid ja juhatuse esitatud lisaelarve taotlusi.

2.3 Portfelli juhtimine

EKP hoiab rahapoliitilistel eesmärkidel eurodes nomineeritud väärtpabereid, mis on omandatud väärtpaberituruprogrammi, varaga tagatud väärtpaberite ostukava, avaliku sektori väärtpaberite ostukava ning kaetud võlakirjade kolme ostukava raames.³ Ostukavade⁴ eesmärk on veelgi leevendada monetaar- ja finantsolusid, aidates seeläbi kaasa inflatsioonimäärade taastumisele keskpika aja jooksul 2% tasemest allpool, ent selle lähedal. Nende ostukavade raames tehtavate ostude puhul järgitakse EKP nõukogu otsuseid eurosüsteemi igakuiste ostude kohta ning tuleb täita eelnevalt kindlaks määratud kõlblikuskriteeriumeid.

EKP-l on ka USA dollaritest, Jaapani jeenidest, kullast ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikutest koosnev välisvaluutareserve portfelli ning eurodes nomineeritud omavahendite portfelli.

EKP välisvaluutareserve eesmärk on rahastada võimalikke sekkumisi valuutaturgudel. Sellest eesmärgist tulenevalt on ka portfelli halduse eesmärgid kõrgetasemelised – tähtsuse järjekorda seatuna on nendeks likviidsus, turvalisus ja tasuvus. EKP välisvaluutareserve investeerimisega seotud tegevust juhib keskne riskihalduse funktsioon, kuid investeerimisoperatsioone tehakse detsentraliseeritult. USA dollari ja Jaapani jeeni portfelli puhul teeb EKP nõukogu otsuse strateegilise võrdlusportfelli kohta, lähtudes EKP riskihalduse funktsiooni ettepanekust. Seejärel kavandavad EKP portfelli haldurid taktikalised võrdlusportfelli. Nende portfelli alusel tegutsevad portfelli haldurid riikide keskpankades.

² Lahususe põhimõte on ette nähtud ühtse järelevalvemehhanismi määrusega, kus sätestatakse, et EKP täidab oma järelevalveülesandeid ilma rahapoliitikaga seotud ülesandeid ja muid ülesandeid mõjutamata ning nendest eraldi.

³ EKP ei hoiu varasid, mis on omandatud 8. juunil 2016 käivitatud ettevõtlussektori väärtpaberite ostukava raames. Neid oste teevad eurosüsteemi nimel kuue riigi keskpangad.

⁴ EKP ostab praegu väärtpabereid kaetud võlakirjade kolmanda ostukava, varaga tagatud väärtpaberite ostukava ja avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames. Ostud kaetud võlakirjade esimese ja teise ostukava ning väärtpaberituruprogrammi raames on lõpetatud.

Eurodes nomineeritud varasid sisaldava EKP omavahendite portfelli eesmärk on saada tulu EKP selliste tegevuskulude katteks, mis ei ole seotud järelevalveülesannete täitmisega.⁵ Sellest lähtuvalt on omavahendite portfelli haldamise eesmärk tagada võimalikult suur tasuvus, pidades kinni riskipiirangutest.

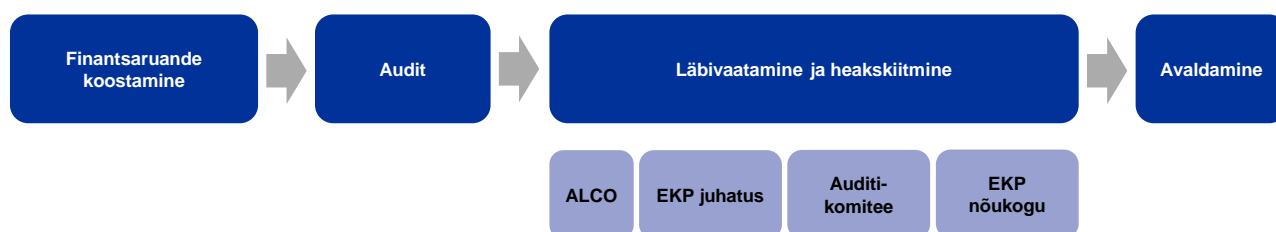
Lisaks investeeritakse EKP pensionikavade vahendeid väljaspool EKPd hallatavasse portfelli.

2.4 Finantsriskide järelevalve

EKP riskihalduse direktoraat teeb ettepanekuid tegevuspõhimõtete ja menetluste kohta, mis tagavad EKP-le asjakohase kaitse finantsriskide eest seoses rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavate väärtpaberite portfelliga, välisvaluutareservide portfelliga ning eurodes nomineeritud omavahendite portfelliga. Peale selle aitab eurosüsteemi keskpankade ekspertidest koosnev riskijuhtimise komitee otsustusorganitel tagada eurosüsteemi ja EKP piisava kaitstuse. Selleks juhitakse ja ohjatakse turuoperatsioonidest tulenevaid finantsriske. Seda silmas pidades toetab riskijuhtimise komitee muu hulgas eurosüsteemi (sh EKP) bilansi finantsriskide jälgimist, mõõtmist ja nendest teatamist ning asjakohaste meetodite ja raamistike määratlemist ja läbivaatamist.

2.5 EKP finantsaruande koostamine

EKP finantsaruande koostamisel järgitakse EKP nõukogu kehtestatud arvestuspõhimõtteid. Allpool toodud joonisel on kujutatud EKP finantsaruande koostamise ja heakskiitmise protsess kuni aruande avaldamiseni.

Finantsteenuste peadirektoraadi finantsaruandluse osakond vastutab finantsaruande koostamise eest koostöös teiste tegevusharudega ning tagab, et kõik vajalikud dokumendid tehakse õigel ajal kättesaadavaks audiitoritele ja otsustusorganitele.

Lisaks auditeerivad EKP finantsaruannet sõltumatud välisaudiitorid, kelle EKP nõukogu on soovitanud ja ELi nõukogu heaks kiitnud.⁶ Välisaudiitorid peavad kooskõlas EKP nõukogu kehtestatud arvestuspõhimõtetega avaldama arvamust, kas EKP finantsaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt EKP finantsolukorda ja

⁵ EKP järelevalveülesannete täitmisega seotud kulud kaetakse järelevalve alla kuuluvate üksuste makstavatest iga-aastastest järelevalvetasudest.

⁶ Suurendamaks avalikkuse kindlustunnet EKP välisaudiitorite sõltumatuse suhtes, rakendatakse põhimõtet, mille kohaselt audiitorfirma vahetub iga viie aasta järel rotatsiooni põhimõttel.

majandustegevuse tulemust. Selleks vaatavad välisaudiitorid läbi EKP raamatupidamise, hindavad finantsaruande ettevalmistamisel ja esitamisel rakendatud sisekontrolli piisavust ning kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust.

Finantsaruandluse protsessi ja EKP finantsaruande üle võib teostada siseauditit. Kõik siseauditi direktoraadi aruanded, mis võivad sisaldada asjaomastele tegevusharudele suunatud soovitusi, esitatakse EKP juhatusele.

EKP varade ja kohustuste komitee (ALCO), kuhu kuuluvad EKP eri tegevusharude eksperdid, jälgib ja hindab pidevalt kõiki tegureid, mis võivad mõjutada EKP bilanssi ning tulude ja kulude aruannet. Komitee vaatab läbi ka finantsaruande ja asjakohased dokumendid, enne kui need esitatakse kinnitamiseks EKP juhatusele.

Pärast EKP juhatuse kinnitust esitatakse finantsaruanne koos välisaudiitori järeldusotsuse ja muude asjakohaste dokumentidega läbivaatamiseks auditikomiteele⁷ ning seejärel heakskiidu saamiseks EKP nõukogule. Auditikomitee aitab EKP nõukogul täita talle antud ülesandeid, mis on muu hulgas seotud finantsteabe õigsuse ja sisekontrollisüsteemide järelevaatamisega. Auditikomitee hindab oma volituste kohaselt EKP finantsaruandeid ja jälgib, kas need annavad õige ja õiglase ülevaate ning on koostatud kooskõlas heakskiidetud raamatupidamiseeskirjadega. Auditikomitee vaatab läbi ka kõik eurosüsteemi olulised raamatupidamis- ja finantsaruandlusküsimused, mis võivad mõjutada EKP raamatupidamisaruandeid.

EKP nõukogu kiidab EKP finantsaruande, tegevusaruande ning selgituse kasumi ja kahjumi jaotamise kohta heaks igal aastal veebruarikuus ning seejärel avaldatakse need kohe koos audiitori järeldusotsusega.

3 Riskijuhtimine

Riskijuhtimine on EKP tegevuse väga oluline osa ning seda tehakse riskide pideva tuvastamise, hindamise, maandamise ja seire kaudu. Allpool toodud tabelis esitatakse EKPd ohustavad peamised riskid ja nende allikad ning kohaldatavad riskiohjeraamistikud. Üksikasjalikum teave on esitatud järgnevatel jagudes.

---

⁷ Auditikomiteesse kuulub viis liiget: EKP asepresident, kaks euroala liikmesriikide keskpankade presidenti, kellel on pikaajaline töökogemus, ning kaks välisliiget, kes valitakse keskpanganduse valdkonnas kogenud kõrgete ametiisikute seast.

EKPd ohustavad riskid

Risk	Komponent	Riski liik	Riskiallikas	Riskiohjeraamistik
Finantsriskid	Krediidirisk ¹	Makseviivituse risk	- välisvaluutareservid - eurodes nomineeritud investeerimisportfell - rahapoliitika eesmärgil hoitavad väärtpaberid	- kõlblikuskriteeriumid - riskidele avatuse piirmäärad - mitmekesistamine - tagatiste seadmine - finantsriskide järelevalve
		Krediidireitingute muutumise risk	- välisvaluutareservid - eurodes nomineeritud investeerimisportfell	
	Turu-risk	Valuuta- ja toormerisk ²	- välisvaluutareservid - kullareservid	- mitmekesistamine - ümberhindluskontod - finantsriskide järelevalve
		Intressirisk ³	- välisvaluutareservid - eurodes nomineeritud investeerimisportfell ----- - EKP tervikbilanss	- tururiski piirmäärad - varade jaotamise põhimõtted - ümberhindluskontod - finantsriskide järelevalve ----- - varade jaotamise põhimõtted - finantsriskide järelevalve
	Likviidsusrisk ⁴		välisvaluutareservid	- varade jaotamise põhimõtted - likviidsuse piirmäärad - finantsriskide järelevalve
Operatsioonirisk ⁵		- töötajad, personalihaldus ja personalipoliitika - sisejuhtimine ja tööprotsessid - süsteemid - välised sündmused	- operatsiooniriskide tuvastamine, hindamine, vastumeetmed, aruandlus ja järelevalve - operatsiooniriskide juhtimise raamistik, sh riskitaluvuse põhimõtted - talitluspidevuse juhtimise raamistik - krisiohjeraamistik	

1) **Krediidirisk** – finantskahjude tekke risk tingituna makseviivituse juhtumist, mis tuleneb sellest, et võlgnik (vastaspool või emitent) ei täida oma finantskohustusi õigel ajal.

Krediidirisk võib olla tingitud ka finantsvarade ümberhindlusest pärast nende krediitkvaliteedi ja reitingute halvenemist.

2) **Valuuta- ja toormerisk** – a) välisvaluutas nomineeritud positsioonidelt finantskahjude tekke risk, mis on tingitud vahetuskursi kõikumistest; ning b) toormelt finantskahjumi tekke risk, mis on tingitud toorme turuhinna kõikumistest.

3) **Intressirisk** – finantskahjude tekke risk intressimäärade negatiivsete muutuste tõttu, millega kaasneb a) finantsinstrumentide turuväärtuse langus või b) negatiivne mõju puhtale intressitulule.

4) **Likviidsusrisk** – finantskahjude tekke risk, mille põhjuseks on suutmatuse realiseerida varasid kehtiva turuhinnaga ja ettenähtud tähtaja jooksul.

5) **Operatsioonirisk** – negatiivne finants-, äri- või mainemõju, mis tuleneb isikutest, sisest juhtimis- ja äriprotsesside ebapiisavast rakendamisest või mittetoimimisest, protsesside aluseks olevate süsteemide häiretest või välistest sündmustest (nt loodusõnnetused või välised rünnakud).

3.1 Finantsrisk

Finantsriskid tulenevad EKP põhitegevusest ja sellega kaasnevatest riskidest. EKP võtab oma varade jaotamisel ja asjakohaste riskijuhtimisraamistike rakendamisel arvesse eri portfellide ja finantspositsioonide eesmärgi ja otstarvet, samuti oma otsustusorganite riskieelistusi.

Finantsriske saab kvantifitseerida mitmesuguste riskinäitajate kaudu. EKP kasutab organisatsioonis endas välja töötatud riskihindamismeetodeid, mis tuginevad ühtsele turu- ja krediidiriski simulatsiooni raamistikule. Riskinäitajate aluseks olevad peamised mudelite koostamise põhimõtted, meetodid ja eeldused lähtuvad turustandarditest ja kättesaadavatest turuandmetest.

Selleks et saada terviklik ülevaade võimalikest riskisündmustest, mis võivad esineda eri sagedusega ja olla erineva tõsidusega, ning vältimaks tuginemist ainult ühele riskinäitajale, kasutab EKP peamiselt kahte liiki statistilisi riskinäitajaid: riskiväärtus (VaR) ja eeldatav puudujääk,⁸ mis arvutatakse hinnanguliselt erinevate usaldatavustasemetega ühe aasta perspektiivis. Need riskinäitajad ei võta arvesse i) EKP portfelliididega, eelkõige tema välisvaluuta-reservidega seotud likviidsusriski ega ii) pikaajalist riski, mis kaasneb EKP saadava puhta intressitulu vähenemisega. Seetõttu – ning kõnealuste statistiliste riskihinnangute paremaks mõistmiseks ja täiendamiseks – teeb EKP korrapäraselt ka tundlikkus- ja stressistsenaariumi analüüse ning koostab riskipositsioonide ja tulude pikemaajalisi prognoose.

Möödetuna riskiväärtusena 95% usaldatavustasemel (VaR95%) ühe aasta jooksul, ulatusid EKP kõigi portfelliididega seotud finantsriskid 2016. aasta 31. detsembri seisuga kokku 10,6 miljardi euroni, mis oli 2015. aasta 31. detsembri hinnanguliste riskinäitajatega võrreldes 0,6 miljardi euro võrra kõrgem. See oli peamiselt tingitud EKP kullavarude väärtuse suurenemisest pärast kullahinna tõusu 2016. aastal. Täiendavat riski maandatakse, suurendades vahendeid vastavatel ümberhindluskontodel.

3.1.1 Krediidirisk

Riskiohjeraamistikud ja piirmäärad, mida EKP kasutab oma krediidiriski profiili kontrollimiseks, on operatsiooniti erinevad, kajastades eri portfelliidide poliitilisi või investimiseesmärke ning alusvarade riskinäitajaid.

EKP välisvaluuta-reservidest tulenev krediidirisk on väike, sest välisvaluuta-reservid investeeritakse kõrge krediitkvaliteediga varadesse.

Eurodes nomineeritud omavahendite portfelli eesmärk on tagada EKP-le vajalikud vahendid, mis aitavad katta järelevalveülesanneteväliseid tegevuskulusid, samal ajal säilitades investeeritud kapitali. Seepärast mängivad tootluse kaalutlused selle portfelli puhul varade jaotamisel ja riskiohjeraamistikus suhteliselt suuremat rolli kui EKP välisvaluuta-reservide portfelli puhul. Sellegipoolest hoitakse portfelli krediidiriski madalal tasemel.

Rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavaid väärtabereid hinnatakse amortiseeritud soetusmaksumuse alusel, mida väärtuse langusel korrigeeritakse, ning seepärast ei

⁸ Riskiväärtus (VaR) on määratletud maksimaalse kahjumina, mida statistilise mudeli kohaselt teatava tõenäosusega (usaldatavustase) ei ületata. Eeldatav puudujääk on tõenäosusega kaalutud keskmine kahjum, mis tekib riskiväärtuse künnist ületavate stsenaariumite korral teataval usaldatavustasemel.

mõjuta nende väärtpaberitega seotud krediidireitingute muutumise risk otseselt EKP finantsaruannet. Samas võib neid väärtpabereid siiski mõjutada makseviivituse risk, mida hoitakse kohaldatava riskijuhtimisraamistiku abil EKP riskitaluvuse piirides.

3.1.2 Tururisk

Oma varade haldamisel seisab EKP silmitsi peamiselt valuuta- ja toormeriskiga (kullahinnarisk). EKPd mõjutab ka intressirisk.

Valuuta- ja toormerisk

EKP finantsriskiprofiilis domineerivad valuuta- ja toormeriskid. See on tingitud EKP välisvaluutareserveid (peamiselt USA dollarid) mahust ja kullavarudest ning vahetuskursside ja kullahinna suurest volatiilsusest.

Pidades silmas kulla ja välisvaluutareserveid poliitilist tähtsust, ei ole EKP eesmärgiks valuuta- ja toormeriski kõrvaldada. Neid riske maandatakse positsioonide mitmekesistamise kaudu eri vääringute ja kulla vahel.

Kooskõlas eurosüsteemi eeskirjadega võib kulla ja USA dollari ümberhindluskontosid, mis ulatusid 31. detsembril 2016 vastavalt 13,9 miljardi euroni (2015. aastal 11,9 miljardit eurot) ja 12,0 miljardi euroni (2015. aastal 10,6 miljardit eurot), kasutada kullahinna ja USA dollari vahetuskursi tulevaste ebasoodsate muutuste mõju vähendamiseks, leevendades sellega või koguni hoides ära mõju EKP tulude ja kulude aruandele.

Intressirisk

EKP välisreservid ja eurodes nomineeritud omavahendite portfellid investeeritakse valdavalt püsituduväärtpaberitesse, mida hinnatakse ümber turuhindade alusel ja mis on seega avatud intressimäära muutustest tingitud tururiskile. Sellist turuhindadest tulenevat intressiriski ohjatakse varade jaotamise põhimõtete ning tururiskide piirmäärade kaudu.

EKP välisvaluutareserveidest tulenev intressirisk on väike, sest välisvaluutareserveid investeeritakse enamasti suhteliselt lühikese tähtajaga varadesse, et püsivalt säilitada võimalike sekkumiste tarbeks hoitavate välisvaluutareserveid turuväärtus. Kuna sellised kaalutlused ei ole samavõrra olulised eurodes nomineeritud omavahendite portfelli puhul, on selle portfelli varad pikema tähtajaga ning nendega seotud intressirisk on seega suurem, kuid siiski piiratud.

EKPd ohustab ka tema varadelt teenitava intressi ning kohustustelt makstava intressi erinevus, mis mõjutab EKP saadava puhta intressitulu suurust. See risk ei ole otseselt seotud ühegi konkreetse portfelliga, küll aga EKP tervikbilansi struktuuriga ning eriti varade ja kohustuste vahel tekkiva tähtaegade ja tulususe ebakõlaga. Sellist riski ohjatakse varade jaotamise põhimõtete abil (sh meetodid ja

menetlused, millega tagatakse ostude tegemine asjakohase hinnaga), pidades silmas rahapoliitilisi kaalutlusi. Riski leevendavad ka tasumata kohustused EKP bilansis.

EKP jälgib seda riski kasumlikkuse ettevaatava analüüsi kaudu, millest selgub, et EKP peaks ka lähiaastatel saama puhast intressitulu, ehkki rahapoliitilisi eesmärke teenivate käimasolevate varaostukavade tulemusel kasvab EKP bilansis vastavate madala tootluse ja pika tähtajaga varade osakaal.

3.1.3 Likviidsusrisk

Pidades silmas euro rolli peamise reservväeringuna ja EKP rolli keskpangana ning tema varade ja kohustuste struktuuri, tulenevad EKP põhilised likviidsusriskid tema välisvaluutareservidest. See on tingitud asjaolust, et välisvaluutaga seotud sekkumisoperatsioonide tegemiseks võib olla vaja realiseerida suur osa välisvaluutareservidest lühikese aja jooksul. Seda riski ohjatakse varade jaotuse põhimõtete ja piirmäärade kehtestamise kaudu, mis tagab piisavalt suure osa EKP osaluste investeerimise varadesse, mida saab kiiresti realiseerida hinda oluliselt mõjutamata.

EKP portfelli likviidsusrisk püsis 2016. aastal väike.

3.2 Operatsioonirisk

EKP operatsiooniriski juhtimise raamistiku peamised eesmärgid on a) aidata tagada EKP ülesannete ja eesmärkide saavutamine ning b) kaitsta EKP mainet ning varasid kahjude, kuritarvitamise ja kahjustamise eest.

Operatsiooniriski juhtimise raamistiku kohaselt vastutab iga tegevusvaldkond oma operatsiooniriskide ja vajalike kontrollimeetmete kindlaksmääramise, hindamise ja järelevalve eest, peab riskidega toimetulekuks võtma asjakohaseid meetmeid ning nendest aru andma. Laiemat rolli kandvad tegevusharud näevad ette spetsiifilised pangaüleused kontrollimehhanismid. EKP riskitaluvuse poliitikas antakse juhiseid riskijuhtimisstrateegiate kohta ning riskide aktsepteerimise menetluste kohta. See on seotud riskimaatriksiga, mis põhineb EKP riskimõjude ja tõenäosuse liigitusskaalal (kasutatakse nii kvalitatiivseid kui ka kvantitatiivseid kriteeriumeid).

Tugiteenuste peakoordinaatorile alluv tegevusriskide juhtimise ja talitluspidevuse osakond (ORM/BCM) vastutab tegevusriskide ja talitluspidevuse raamistike käigushoidmise eest ning asjakohase meetodilise abi pakkumise eest riskiomanikele ja kontrollimeetmete eest vastutavatele osapooltele. Lisaks esitab tegevusriskide juhtimise ja talitluspidevuse osakond operatsiooniriskide komiteele ja EKP juhatusele iga-aastaseid ja ühekordseid aruandeid ning toetab otsustusorganeid EKP operatsiooniriskide haldamise ja kontrollimeetmetega seotud järelevalves. Osakond koordineerib ka talitluspidevuse tegevuskava, talitluspidevuse korrapärasest kontrolli ning EKP ajaliselt kriitiliste operatsioonide talitluspidevuse korra läbivaatamist.

Ühtlasi toetab osakond kriisiohjemeeskonda ja selle tugistruktuure ning tegevusharusid (erandlikes) olukordades, mis võivad areneda talitluskriisiks.

4 Finantsvahendid

EKP finantsvahendid i) investeeritakse tulu teenivatesse varadesse ja/või ii) neid kasutatakse vahetult selleks, et tasakaalustada finantsriskide realiseerumisest tulenevat kahjumit. Finantsvahendid hõlmavad kapitali, üldist riskieraldist, ümberhindluskontosid ja majandusaastal saadud puhastulu.

Kapital

EKP sisse makstud kapital oli 2016. aasta 31. detsembri seisuga 7740 miljonit eurot. Üksikasjalik teave on esitatud bilansi lisa kirjes 15.1 „Kapital”.

Eraldis valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariski katteks

Arvestades EKP märkimisväärseid finantsriske (vt jagu 3.1), säilitab EKP eraldise valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariski (toomeriski) katteks. Eraldise suurust ja jätkuvat vajalikkust kontrollitakse igal aastal, võttes arvesse mitut tegurit, eeskätt riski kandvate varade hulka, eelolevaks aastaks prognoositavat tulemust ning riskide hindamist. Riskide hindamist on kirjeldatud jaos 3.1 ning seda kohaldatakse aja jooksul järjepidevalt. Eraldis koos kõigi EKP üldreservfondis hoitavate summadega ei tohi ületada euroala riikide keskpankade sisse maksete kogumahtu EKP kapitalis.

2016. aasta 31. detsembri seisuga ulatus valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariski katteks ettenähtud eraldis 7620 miljoni euroni, mis vastab euroala riikide keskpankade sisse maksete kogumahule EKP kapitalis sama kuupäeva seisuga.

Ümberhindluskontod

Kulla, valuuta ja väärtpaberitega (mille suhtes ei kohaldata hinna ümberhindlust) seotud realiseerimata kasumit ei kajastata tulude ja kulude aruandes tuluna ning see kantakse otse ümberhindluskontodele EKP bilansi kohustuste poolel. Neil kontodel olevaid varasid saab kasutada vastavate hindade ja/või vahetuskursside edasise ebasoodsa arengu mõju absorbeerimiseks, parandades seeläbi EKP võimet alusriskidele vastu panna.

Kulla, valuuta ja väärtpaberite ümberhindluskontode kogusumma oli 2016. aasta detsembri lõpu seisuga 28,8 miljardit eurot⁹ (2015. aastal 25,0 miljardit eurot).

⁹ Bilansi kirje „Ümberhindluskontod” hõlmab ka pensionihüvitiste ümberhindamisi.

Vt lähemalt arvestuspõhimõtteid käsitlev lisa ning bilansi kirje 14 „Ümberhindluskontod”.

Puhastulu

EKP varadelt ja kohustustelt majandusaasta jooksul saadavat puhastulu saab kasutada sama aasta jooksul võimalike kahjude absorbeerimiseks juhul, kui finantsriskid peaksid realiseeruma. Seega aitab puhastulu kaitsta EKP netoomakapitali.

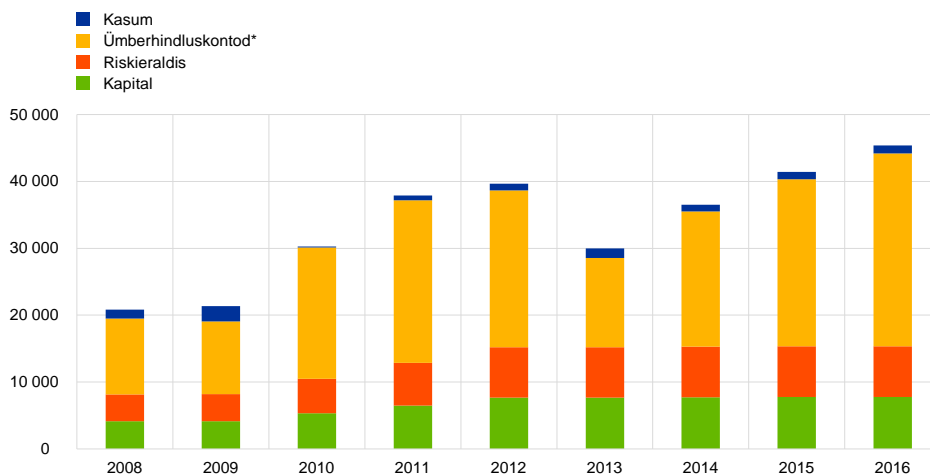
EKP finantsvahendite areng

Joonisel 1 on esitatud ülevaade EKP eespool nimetatud finantsvahendite arengust ning tähtsamate vahetuskursside ja kullahinna muutustest aastatel 2008–2016. Sel ajavahemikul: a) EKP sissemakstud kapital peaaegu kahekordistus seoses EKP nõukogu 2010. aasta otsusega EKP märgitud kapitali suurendamise kohta; b) ulatus riskieraldis tasemele, mis võrdub euroala riikide keskpankade sissemaksete kogumahuga; c) esines ümberhindluskontodel märkimisväärset volatiilsust, mis oli peamiselt tingitud vahetuskursside ja kullahinna muutustest; ning d) ulatus puhaskasum 0,2 miljardist eurost 2,3 miljardi euroni ning seda mõjutas mitu tegurit, näiteks ülekanded EKP riskieraldisse, intressimäärade areng ja rahapoliitiliste eesmärkidega seotud väärtpaberiostud.

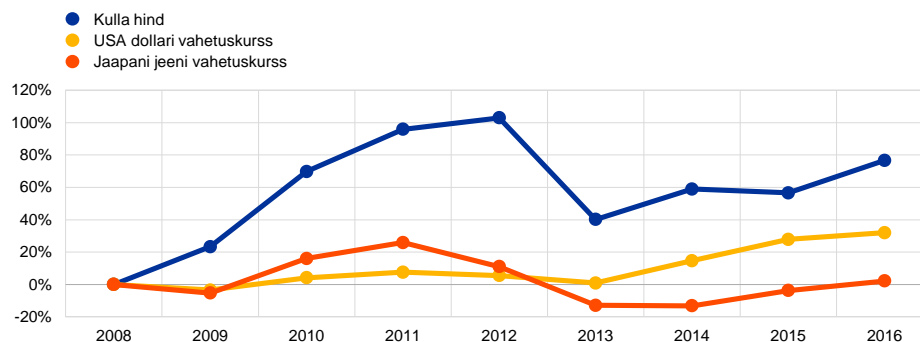
Joonis 1

EKP finantsvahendid, tähtsamad vahetuskursid ja kullahind¹⁰ aastatel 2008–2016

(mln eurodes)

(muutus protsentides võrreldes 2008. aasta andmetega)

Allikas: EKP.

* Hõlmab kulla, välisvääringute ja väärtpaberite ümberhindlusest saadud kogukasumit.

5 Põhitegevusvaldkondade mõju EKP finantsaruandele

Tabel annab ülevaate EKP ülesannete täitmiseks vajalikest põhitegevustest ja -funktsioonidest ning nende mõjust panga finantsaruandele. Eurosüsteemi rahapoliitilised operatsioonid on täies ulatuses ühiselt kajastatud EKP finantsaruandes ja euroala riikide keskpankade finantsaruannetes. See väljendab eurosüsteemi rahapoliitika detsentraliseeritud rakendamise põhimõtet.

¹⁰ Tähtsamate vahetuskursside areng ja kullahinna muutused on esitatud muutusena protsentides võrreldes vastavate andmetega 2008. aasta lõpus.

Operatsioon/funktsioon	Mõju EKP finantsaruandele
Rahapoliitilised operatsioonid	Rahapoliitilisi operatsioone, milleks kasutatakse standardseid instrumente (st avaturutehingud, püsivõimalused ja krediidasutustele kehtestatavad kohustusliku reservi nõuded), teevad eurosüsteemi riikide keskpangad detsentraliseeritult. Seega ei kajastata neid operatsioone EKP bilansis.
Rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavad väärtpaberid (kaetud võlakirjade ostukavad, väärtpaberituruprogramm, varaga tagatud väärtpaberite ostukavad ja avaliku sektori väärtpaberite ostukava) ¹¹	Rahapoliitilistel eesmärkidel tehtud väärtpaberite kajastatakse kirjes „Rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavad väärtpaberid”. Nende portfelli varasid kajastatakse amortiseeritud maksumuses ning vähemalt kord aastas kontrollitakse väärtpaberite väärtuse langust. Kupongiintressid ning preemiate/diskontode amortisatsioon kajastatakse tulude ja kulude aruandes. ¹²
Investeeringustegevus (välisvaluutareservide ja omavahendite haldamine)	EKP välisvaluutareserve kajastatakse bilansis ¹³ või bilansivälistel kontodel kuni arveldamise kuupäevani. EKP omavahendite portfelli kajastatakse valdavalt bilansi kirjes „Muud finantsvarad”. Puhas intressitulu, sh kupongiintressid ning preemiate/diskontode amortisatsioon, kajastub tulude ja kulude aruandes. ¹⁴ Vahetuskursi ja hindadega seotud realiseerimata kahjum (mis ületab samade kirjetega seotud varem kajastatud realiseerimata kasumit) ning väärtpaberimüügist tulenenud realiseeritud kasum ja kahjum kajastuvad samuti tulude ja kulude aruandes ¹⁵ . Realiseerimata kasum kajastub bilansi kirjes „Ümberhindluskontod”.
Välisvääringus likviidsust lisavad operatsioonid	EKP tegutseb euroalavälise ja eurosüsteemi riikide keskpangade vahendajana, tehes vahetustehinguid, mille eesmärk on pakkuda eurosüsteemi vastaspooltele lühiajalist rahastamist välisvääringus. Neid operatsioone kajastatakse bilansi kirjetes „Kohustused eurodes euroalavälise residentide ees” ja „Muud eurosüsteemisesed nõuded/kohustused” ning neil puudub mõju EKP tulude ja kulude aruandele.
Maksüsteemid (TARGET2)	Euroala riikide keskpangade eurosüsteemisesed nõuete ja kohustuste positsioonid EKP suhtes, mis tulenevad nende osalusest TARGET2s, esitatakse EKP bilansis varade või kohustuste ühtse netopositsioonina. Nendelt positsioonidelt makstav intress kajastatakse tulude ja kulude aruande kirjetes „Muu intressitulu” ja „Muu intressikulu”.
Ringluses olevad pangatähed	EKP-le on eraldatud 8% ringluses olevate euro pangatähtede koguväärtusest. EKP osa on tagatud tema nõuetega liikmesriikide keskpankadele, mille intressimääraks on põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäär. Nõuetelt laekuv intressitulu esitatakse tulude ja kulude aruande kirjes „Intressitulu europangatähtede jaotusest eurosüsteemis”. EKP kannab ise kulud, mis tekivad europangatähtede piiriülese transpordi tõttu trükikodade ja keskpangade vahel (uute pangatähtede tarned) ning riikide keskpangade vahel (ühe keskpanga puuduvate varude täiendamiseks teise keskpanga varude ülejäägist). Need kulud esitatakse tulude ja kulude aruande kirjes „Pangatähtede tootmisteenused”.
Pangandusjärelevalve	EKP järelevalveülesannete täitmisega seotud iga-aastased kulud kaetakse järelevalve alla kuuluvate üksuste makstavatest iga-aastastest järelevalvetasudest. Järelevalvetasusid kajastatakse tulude ja kulude aruande kirjes „Tasude ja komisjonitasudega seotud netotulu”.

6 2016. aasta finantstulemus

2016. aastal oli EKP puhaskasum 1193 miljonit eurot (2015. aastal 1082 miljonit eurot).

¹¹ EKP ei osta väärtpabereid ettevõtlussektori väärtpaberite ostukava raames.

¹² Kajastatakse netoväärtusena kirjes „Muu intressitulu” või kirjes „Muu intressikulu” olenevalt sellest, kas netoväärtus on positiivne või negatiivne.

¹³ Peamiselt kirjetes „Kuld ja nõuded kullas”, „Nõuded välisvääringus euroalavälise residentide vastu”, „Nõuded välisvääringus euroala residentide vastu” ning „Kohustused välisvääringus euroalavälise residentide ees”.

¹⁴ EKP välisvaluutareservidega seotud tulu kajastatakse kirjes „Intressitulu välisvaluutareservidelt” ning omavahenditega seotud intressitulu ja -kulu kirjetes „Muu intressitulu” ja „Muu intressikulu”.

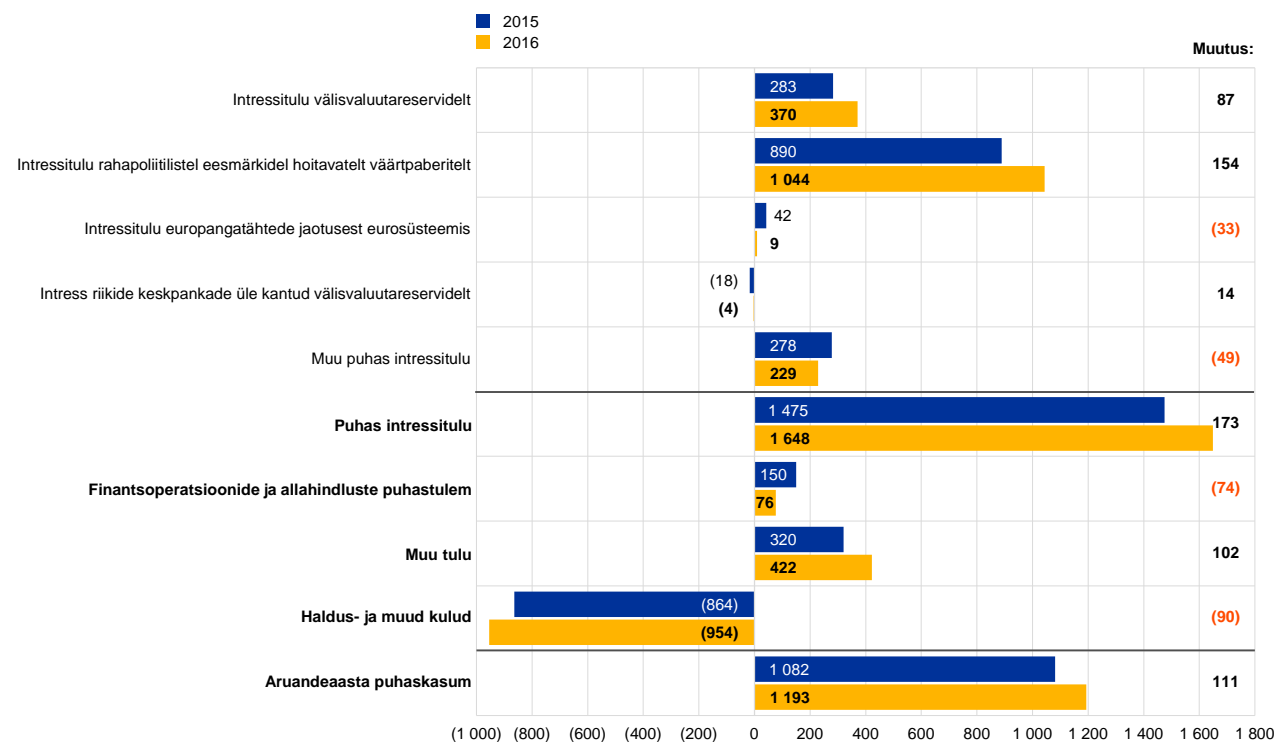
¹⁵ Vastavalt kirjetes „Finantsvarade ja -positsioonide allahindlused” ja „Realiseeritud kasum/kahjum finantsoperatsioonidest”.

Joonisel 2 on esitatud EKP kulude ja tulude aruande komponendid 2016. aastal võrreldes 2015. aastaga.

Joonis 2

EKP tulude ja kulude aruande jaotus 2016. ja 2015. aastal

(mln eurodes)

Allikas: EKP.

Tähtsamad aspektid

- Välisvaluutareservidelt teenitud intressitulu kasvas 87 miljoni euro võrra peamiselt seoses suurema intressituluga USA dollarites nomineeritud väärtpaberitelt.
- Rahapoliitilistel eesmärkidel ostetud väärtpaberitelt teenitud intressitulu kasvas 890 miljonilt eurolt 2015. aastal 1044 miljoni euroni 2016. aastal. Intressitulu vähenemise, mille tingis väärtpaberituruprogrammi ning kaetud võlakirjade esimese ja teise ostukava raames ostetud väärtpaberite lunastustähtaegade saabumine, korvas täiel määral intressitulu, mis saadi varaostukavast.¹⁶
- Intressitulu, mille EKP sai ringluses olevatelt europangatähtedelt, ja intressikulud euroala liikmesriikide keskpankade poolt EKP-le üle kantud

¹⁶ Laiendatud varaostukava hõlmab kaetud võlakirjade kolmandat ostukava, varaga tagatud väärtpaberite ostukava, avaliku sektori väärtpaberite ostukava ja ettevõtlussektori väärtpaberite ostukava. EKP ei osta väärtpabereid ettevõtlussektori väärtpaberite ostukava raames. Lisateavet varaostukava kohta saab [EKP veebilehelt](#).

välisvaluutareservidega seotud nõuetelt vähenesid vastavalt 33 miljoni ja 14 miljoni euro võrra, kuna 2016. aastal oli põhiliste refinantseerimisoperatsioonide keskmine intressimäär madalam.

- Muu puhas intressitulu kahanes peamiselt omavahendite portfelliit saadud väiksema intressitulu tõttu, mis tulenes madala tulususe keskkonnast euroalal.
- Finantsoperatsioonide ja finantsvarade allahindluste puhastulem vähenes 74 miljoni euro võrra. See oli peamiselt tingitud ulatuslikumatest aastalõpu allahindlustest, mis tulenesid USA dollari portfellis hoitavate väärtpaberite turuhinna üldisest langusest.
- EKP halduskulu kokku (sh amortisatsioon) ulatusid 954 miljoni euroni (2015. aastal 864 miljonit eurot). See oli tingitud ühtse järelevalvemehhanismiga seotud kulude suurenemisest. Kõik ühtse järelevalvemehhanismiga seotud kulud kaetakse järelevalve alla kuuluvatele üksustele kehtestatud järelevalvetasudest. Selle tulemusel suurenesid muud tulud 2016. aastal 422 miljoni euroni (2015. aastal 320 miljonit eurot).

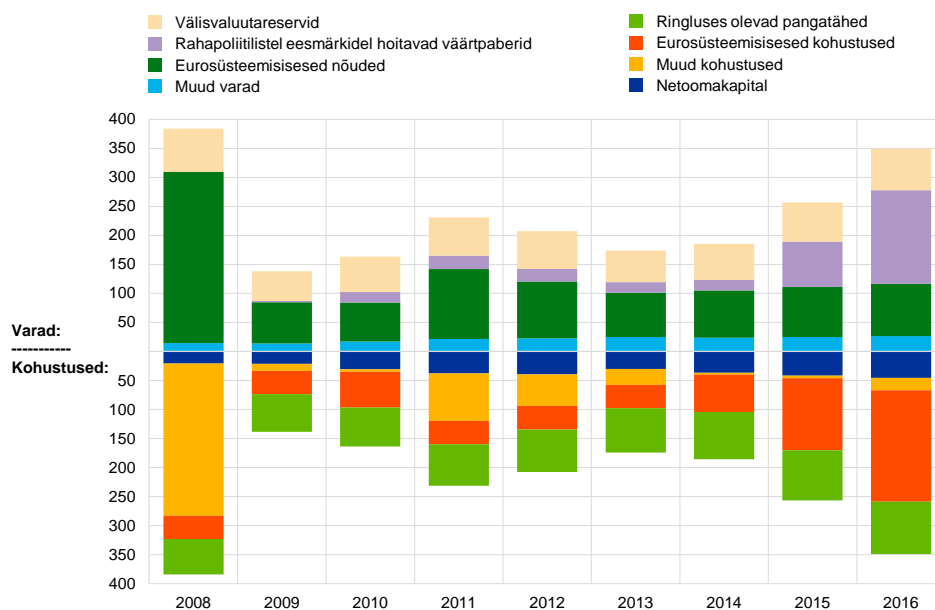
7 EKP finantsaruande areng pikas perspektiivis

Joonistel 3 ja 4 antakse ülevaade EKP bilansi ning tulude ja kulude aruande (sh nende komponentide) arengust aastatel 2008–2016.

Joonis 3

EKP bilanss aastatel 2008–2016¹⁷

(mld eurodes)

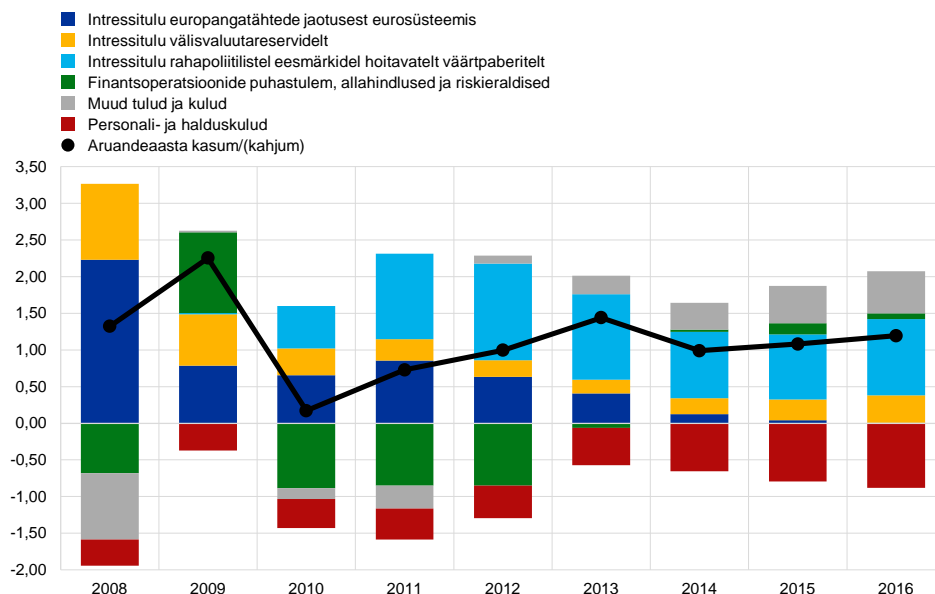
Allikas: EKP.

¹⁷ Joonis näitab väärtusi aastalõpu seisuga.

Joonis 4

EKP tulude ja kulude aruanne aastatel 2008–2016

(mld eurodes)

Allikas: EKP.

EKP bilanss kahanes aastatel 2008–2014. Valdavalt on selle põhjuseks eurosüsteemi vastaspooltele USA dollarites pakutava rahastamise tingimuste paranemine ning sellest tulenev eurosüsteemi teostatavate USA dollarites likviidsust pakkuvate operatsioonide arvu järkjärguline vähenemine. Sellega kaasnes EKP eurosüsteemisest nõuete ja muude kohustuste vähenemine. 2014. aasta neljandas kvartalis hakkas EKP bilansimaht siiski kasvama seoses kaetud võlakirjade ja varaga tagatud väärtpaberite omandamisega kaetud võlakirjade kolmanda ostukava ning varaga tagatud väärtpaberite ostukava raames. Bilansimahu kasv jätkus 2015. ja 2016. aastal seoses euroala keskvalitsuste, piirkondlike või kohalike omavalitsuste ning tunnustatud asutuste emiteeritavate väärtpaberite omandamisega avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames. Nende kavade raames tehtud väärtpaberistud arveldati TARGET2 kontode kaudu, seega suurenesid nende tulemusel vastavalt eurosüsteemisisesed kohustused.

EKP puhaskasumit mõjutasid samal perioodil järgmised tegurid.

- Põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäär alanes, vähendades märkimisväärselt EKP emissioonitulu. 2016. aastal oli keskmine intressimäär 0,01% (2008. aastal 4%) ning selle tulemusel vähenes ringluses olevatelt europangatähtedelt saadud tulu 2,2 miljardilt eurolt 2008. aastal 0,01 miljardi euron 2016. aastal.
- Valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariski katteks mõeldud üldist riskieraldist suurendati eriti aastatel 2010–2012. Kokku tehti sel perioodil riskieraldisse sissekandeid 3,5 miljardi euro ulatuses; samal ajal vähenes saadud kasum sama suure summa võrra.

- Välisvaluutareservidelt teenitud intressitulu kahanes järk-järgult, alanedes 1,0 miljardilt eurolt 2008. aastal 0,2 miljardi euron 2013. aastal. See oli peamiselt tingitud USA dollari portfelli tulususe langusest ning kõnealuselt portfelliilt saadud intressitulu vähenemisest. Viimase kolme aasta jooksul on see arengusuund siiski pöördunud ning 2016. aastal ulatus USA portfelliidelt saadud intressitulu 0,4 miljardi euron.
- Rahapoliitilisi eesmärke teenivate varaostukavade raames omandatud väärtpaperitelt on alates 2010. aastast saadud kokku keskmiselt 57% EKP puhtast intressitulust.
- Ühtse järelevalvemehhanismi loomine 2014. aastal on märkimisväärselt suurendanud personali- ja halduskulusid. Kõik ühtse järelevalvemehhanismiga seotud kulud kaetakse siiski järelevalve alla kuuluvatele üksustele kehtestatud iga-aastastest järelevalvetasudest.

EKP finantsaruanne

Blanss seisuga 31. detsember 2016

VARAD	Lisa kirje nr	2016 €	2015 €
Kuld ja nõuded kullas	1	17 820 761 460	15 794 976 324
Nõuded välisvääringus euroalaväliste residentide vastu	2		
Nõuded IMFi vastu	2.1	716 225 836	714 825 534
Pangakontode jäägid, väärtpaperiinvesteeringud, välislaenu ja muud välisvarad	2.2	50 420 927 403	49 030 207 257
		51 137 153 239	49 745 032 791
Nõuded välisvääringus euroala residentide vastu	2.2	2 472 936 063	1 862 714 832
Muud nõuded eurodes euroala krediidasutuste vastu	3	98 603 066	52 711 983
Euroala residentide eurodes nomineeritud väärtpaberid	4		
Rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavad väärtpaberid	4.1	160 815 274 667	77 808 651 858
Eurosüsteemisesed nõuded	5		
Nõuded seoses europangatähtede jaotamisega eurosüsteemis	5.1	90 097 085 330	86 674 472 505
Muud varad	6		
Materiaalne ja immateriaalne põhivara	6.1	1 239 325 587	1 263 646 830
Muud finantsvarad	6.2	20 618 929 223	20 423 917 583
Bilansiväliste instrumentide ümberhindlusest tulenevad erinevused	6.3	839 030 321	518 960 866
Viitlaekumised ja ettemakstud kulud	6.4	2 045 522 937	1 320 068 350
Mitmesugused muud varad	6.5	1 799 777 235	1 180 224 603
		26 542 585 303	24 706 818 232
Varad kokku		348 984 399 128	256 645 378 525

KOHUSTUSED	Lisa kirje nr	2016 €	2015 €
Ringluses olevad pangatähed	7	90 097 085 330	86 674 472 505
Muud kohustused eurodes euroala krediitiasutuste ees	8	1 851 610 500	0
Kohustused eurodes teiste euroala residentide ees	9		
Muud kohustused	9.1	1 060 000 000	1 026 000 000
Kohustused eurodes euroalaväliste residentide ees	10	16 730 644 177	2 330 804 192
Eurosüsteemisesed kohustused	11		
Välisvaluutareservide ülekandmisega samaväärsed kohustused	11.1	40 792 608 418	40 792 608 418
Muud eurosüsteemisesed (neto)kohustused	11.2	151 201 250 612	83 083 520 309
		191 993 859 030	123 876 128 727
Muud kohustused	12		
Bilansiväliste instrumentide ümberhindlusest tulenevad erinevused	12.1	660 781 618	392 788 148
Viitvõlad ja ettemakstud tulud	12.2	69 045 958	95 543 989
Mitmesugused muud kohustused	12.3	1 255 559 836	891 555 907
		1 985 387 412	1 379 888 044
Eraldised	13	7 706 359 686	7 703 394 185
Ümberhindluskontod	14	28 626 267 808	24 832 823 174
Kapital ja reservid	15		
Kapital	15.1	7 740 076 935	7 740 076 935
Aruandeaasta kasum		1 193 108 250	1 081 790 763
Kohustused kokku		348 984 399 128	256 645 378 525

31. detsembril 2016 lõppenud aasta tulude ja kulude aruanne

	Lisa kirje nr	2016 €	2015 €
Intressitulu välisvaluutareservidelt	22.1	370 441 770	283 205 941
Intressitulu europangatähtede jaotusest eurosüsteemis	22.2	8 920 896	41 991 105
Muu intressitulu	22.4	1 604 648 023	1 732 919 191
Intressitulu		1 984 010 689	2 058 116 237
Riikide keskpankade üle kantud välisvaluutareservidelt makstav intress	22.3	(3 611 845)	(17 576 514)
Muu intressikulu	22.4	(332 020 205)	(565 387 082)
Intressikulu		(335 632 050)	(582 963 596)
Puhas intressitulu	22	1 648 378 639	1 475 152 641
Realiseeritud kasum/kahjum finantsoperatsioonidest	23	224 541 742	214 433 730
Finantsvarade ja -positsioonide allahindlused	24	(148 172 010)	(64 053 217)
Kanded valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariski eraldistest/eraldistesse		0	0
Finantsoperatsioonide puhastulem, allahindlused ja riskieraldised		76 369 732	150 380 513
Tasude ja komisjonitasudega seotud netotulu/-kulu	25	371 322 769	268 332 261
Tulu aktsiatelt ja osalustest	26	869 976	908 109
Muu tulu	27	50 000 263	51 023 378
Puhastulu kokku		2 146 941 379	1 945 796 902
Personalikulu	28	(466 540 231)	(440 844 142)
Halduskulu	29	(414 207 622)	(351 014 617)
Materiaalse ja immateriaalse põhivara amortisatsioon		(64 769 605)	(64 017 361)
Pangatähtede tootmisteenused	30	(8 315 671)	(8 130 019)
Aruandeaasta kasum		1 193 108 250	1 081 790 763

Frankfurt Maini ääres, 7. veebruar 2017

Euroopa Keskpank

Mario Draghi
EKP president

Arvestuspõhimõtted¹⁸

Finantsaruande vorm ja esitusviis

EKP finantsaruanne on koostatud allpool kirjeldatud arvestuspõhimõtete¹⁹ kohaselt. EKP nõukogu leiab, et neist lähtudes on võimalik esitada finantsaruanne õiglasel viisil, kajastades samal ajal keskpanga tegevuse eripära.

Arvestuspõhimõtted

Aruande koostamisel on rakendatud järgmisi arvestuspõhimõtteid: majanduslik reaalsus ja läbipaistvus, konservatiivsus, bilansipäevajärgsete sündmuste kajastamine, olulisus, jätkuvus, tekkepõhisus, järjepidevus ja võrreldavus.

Varade ja kohustuste kajastamine

Varasid ja kohustusi kajastatakse bilansis üksnes juhul, kui on tõenäoline, et vara või kohustuse kandega seotud tulevane majanduslik kasu liigub EKPsse või EKPst välja, peaaegu kõik varaga seotud riskid ja tulu on kantud üle EKP-le ning vara maksumust või väärtust või kohustuse suurust saab usaldusväärsetl mõõta.

Raamatupidamise alused

Aruanne on koostatud, lähtudes soetusmaksumuse põhimõttest ning seda on kohandatud, et hõlmata turukõlblike väärtpaberite (v.a rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavad väärtpaberid), kulla ning kõigi ülejäänud välisvääringsu nomineeritud bilansiliste ja bilansiväliste varade ja kohustuste turuväärtust.

Finantsvarade ja -kohustustega seotud tehinguid kajastatakse nende arvelduspäeval.

Välisvaluutas nomineeritud finantsinstrumentidega tehtud tehingud (v.a hetketehingud väärtpaberitega) kajastatakse tehingupäeval bilansivälistel kontodel. Arvelduspäeval pööratakse bilansivälised kanded ümber ja tehingud kajastatakse bilansis. Välisvaluuta ost ja müük mõjutavad välisvaluuta netopositsiooni tehingupäeval ning realiseeritud müügitule arvutatakse samuti tehingupäeval. Välisvaluutas nomineeritud finantsinstrumentidega seoses

¹⁸ EKP üksikasjalikud arvestuspõhimõtted on sätestatud EKP 3. novembri 2016. aasta otsuses (EL) 2016/2247 EKP raamatupidamise aastaaruannete kohta (EKP/2016/35), ELT L 347, 20.12.2016, lk 1.

¹⁹ Kõnealused põhimõtted (mida vaadatakse läbi ja ajakohastatakse korrapäraselt) on kooskõlas EKPSi põhikirja artikli 26.4 sätetega, mis nõuavad kooskõlastatud lähenemist eurosüsteemi majandustegevuse raamatupidamisarvestust ja finantsaruandlust käsitlevatele eeskirjadele.

kogunenud intress ning üle- või alakurss arvutatakse ja kirjendatakse iga päev. Need laekumised mõjutavad iga päev ka välisvaluuta positsiooni.

Kuld ning välisvaluutavarad ja -kohustused

Välisväärings nomineeritud varad ja kohustused konverteeritakse eurodeks bilansipäeval kehtiva vahetuskursi alusel. Tulud ja kulud konverteeritakse tehingu kajastamise päeval kehtiva vahetuskursi põhjal. Välisvaluutavarade ja -kohustuste ning sealhulgas bilansiliste ja bilansiväliste instrumentide ümberhindlus toimub vääringute kaupa.

Välisväärings nomineeritud varade ja kohustuste hinna ümberhindlust turuhindadesse eristatakse vahetuskursi ümberhindlusest.

Kulla väärtust hinnatakse bilansipäeval kehtiva turuhinna alusel, eristamata hinna ja valuuta ümberhindluse erinevusi. 31. detsembril 2016 lõppenud aastal hinnati kulla väärtust üksnes 30. detsembril 2016 kehtinud EUR/USD vahetuskursi põhjal arvutatud kullaunsi eurohinna alusel.

IMFi arvestusühik (SDR) määratletakse valuutakorvi alusel. EKP-le kuuluvate IMFi arvestusühikute ümberhindamiseks arvutati SDRi väärtus viie peamise vääringu (USA dollar, euro, Jaapani jeen, naelsterling ja Hiina jüaan) vahetuskursside kaalutud summana, mis on konverteeritud eurodesse seisuga 30. detsember 2016.

Väärtpaberid

Rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavad väärtpaberid

Rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavaid väärtpabereid kajastatakse amortiseeritud maksumuses, mida väärtuse langemisel korrigeeritakse.

Muud väärtpaberid

Turukõlblikke väärtpabereid (v.a rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavad väärtpaberid) ja muid samalaadseid varasid hinnatakse konkreetsete väärtpaberite kaupa kas bilansipäeval kehtinud keskmiste turuhindade või asjakohase tulukõvera alusel. Väärtpaberitega kaasnevaid optsoone eraldi ei hinnata. 31. detsembril 2016 lõppenud aasta puhul kasutati sama aasta 30. detsembril kehtinud keskmisi turuhindu. Mittelikviidseid aktsiaid ja muid püsiinvesteeringuna hoitavaid omakapitaliinstrumente hinnatakse nende soetushinna alusel, mida väärtuse langusel korrigeeritakse.

Tulude kajastamine

Tulud ja kulud kajastatakse arvestusperioodil, mil need teenitakse või tekivad.²⁰ Välisvaluuta, kulla ja väärtpaberite müügist saadud realiseeritud kasum ja kahjum kajastuvad tulude ja kulude aruandes. Need arvutatakse vastava vara keskmise hinna alusel.

Realiseerimata kasumit ei kajastata tuluna, vaid see kantakse otse ümberhindluskontole.

Realiseerimata kahjum kajastub tulude ja kulude aruandes, kui see ületab aasta lõpu seisuga vastaval ümberhindluskontol kajastatud eelmist ümberhindluskasumit. Ühe väärtpaberi-, valuuta- või kullaposisiooni realiseerimata kahjumit ei tasaarveldata teise väärtpaberi-, valuuta- või kullaposisiooni realiseerimata kasumiga. Kui tulude ja kulude aruande mistahes kirje puhul tuvastatakse aasta lõpus realiseerimata kahjum, vähendatakse selle keskmist hinda, nii et see vastaks aastalõpu vahetuskursile või turuhinnale. Tulude ja kulude aruandes kajastuv intressimäärade vahetuslepingute realiseerimata kahjum amortiseeritakse järgnevate aastate jooksul.

Väärtuse langusest tulenev kahjum kajastatakse tulude ja kulude aruandes ning seda ei pöörata järgnevatel aastatel ümber, v.a juhul, kui väärtuse langus väheneb ning vähenemist saab seostada konkreetse sündmusega, mis leidis aset pärast väärtuse languse esmakordset kajastamist.

Üle- või alakurss, mis tuleneb väärtpaberitest, amortiseeritakse nende järelejäänud eluea jooksul.

Pöördtehingud

Pöördtehingud on operatsioonid, mille korral EKP ostab või müüb repolepingu (tagasiostulepingu) alusel vara või teostab laenuoperatsioone tagatise vastu.

Tagasiostulepingu alusel müüakse väärtpabereid sularaha eest ning samal ajal sõlmitakse kokkulepe nende tagasiostmiseks kindlaksmääratud hinnaga ja kindlal kuupäeval. Tagasiostulepingud kajastatakse tagatud hoiusena bilansi kohustuste poolel. Tagasiostulepingute alusel müüdüd väärtpaberid jäävad EKP bilanssi.

Pöördrepoleringute alusel ostetakse väärtpabereid sularaha eest ning samal ajal sõlmitakse kokkulepe nende tagasi müümiseks kokkulepitud hinnaga ja kindlal kuupäeval. Neid lepinguid kajastatakse tagatud laenudena bilansi varade poolel, kuid need ei moodusta osa EKP väärtpaberiposisioonist.

Pöördtehinguid (sh väärtpaberilaenu tehingud), mis on tehtud spetsialiseerunud asutuse pakutava programmi raames, kajastatakse bilansis ainult juhul, kui on esitatud sularahatagatis ja seda ei ole investeeritud.

²⁰ Haldustuludega seotud viitlaekumiste, halduskuludega seotud viitvõlgade ja eraldiste puhul on miinimumsummaks 100 000 eurot.

Bilansivälised instrumendid

Välisvaluutainstrumendid, st välisvaluuta forvardtehingud, valuutavahetustehingute forvardosad ja muud välisvaluutainstrumendid, mis hõlmavad ühe valuuta vahetamist teise vastu tulevasel kuupäeval, arvatakse kursivahedest tuleneva kasumi ja kahjumi arvutamisel välisvaluuta netopositsiooni hulka.

Intressimäära instrumentide ümberhindamine toimub konkreetsete instrumentide põhiselt. Intressimäära futuurlepingute ning keskse vastaspoole kaudu kliiritavate intressimäära vahetustehingute marginaalide igapäevased muutused kajastatakse tulude ja kulude aruandes. Väärtpaperite forvardtehingute ja intressimäära vahetuslepingute (mida ei kliiri kesksed vastaspooled) hindamise viib läbi EKP ja see põhineb üldtunnustatud meetoditel, milles kasutatakse kättesaadavaid turuhindu ja kurse ning diskontoteureid alates arvelduspäevast kuni hindamispäevani.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Varade ja kohustuste väärtust korrigeeritakse sündmuste osas, mis toimuvad aastabilansi kuupäeva ja selle kuupäeva vahelisel ajal, mil EKP juhatus annab loa esitada raamatupidamise aastaaruanne EKP nõukogule heakskiidu saamiseks, kui need mõjutavad oluliselt varade ja kohustuste olukorda bilansipäeval.

Olulised bilansipäevajärgsed sündmused, mis ei mõjuta varade ja kohustuste olukorda bilansipäeval, avaldatakse lisas.

EKPSi-sisesed/eurosüsteemisesed saldod

EKPSi-sisesed saldod tulenevad valdavalt ELis tehtavatest piiriülestest maksetest, mis arveldatakse keskpangarahas eurodes. Enamasti algatavad neid tehinguid erasektori üksused (st krediidiasutused, ettevõtted ja üksikisikud). Tehinguid töödeldakse TARGET2 (üleeuroopaline automatiseeritud reaalaajaline brutoarvelduste kiirülekanalüsteem) kaudu ja nende põhjal tekivad vastastikku saldod ELi keskpankade TARGET2 kontodel. Saldod tasaarveldatakse ja suunatakse iga päev EKP-le, mille tulemusel jääb iga liikmesriigi keskpangale üksainus netopositsioon EKP suhtes. See positsioon kajastab EKP raamatupidamises iga liikmesriigi keskpanga netonõudeid või -kohustusi ülejäänud EKPSi suhtes. Euroala riikide keskpankade eurosüsteemisesed nõuete ja kohustuste positsioonid EKP suhtes, mis tulenevad nende osalusest TARGET2s, ning muud eurosüsteemisesed positsioonid eurodes (nt kasumi vahejaotus keskpankadele) esitatakse EKP bilansis ühtse varade või kohustuste netopositsioonina kirjes „Muud eurosüsteemisesed (neto)nõuded” või „Muud eurosüsteemisesed (neto)kohustused”. Euroalaväliste riikide keskpankade EKPSi-sisesed nõuete ja kohustuste positsioonid EKP suhtes,

mis tulenevad nende osalusest TARGET2s²¹, esitatakse kirjes „Kohustused eurodes euroalaväliste residentide ees”.

Eurosüsteemis europangatähtede jaotamisest tulenevad eurosüsteemisesed saldod esitatakse ühtse netovarana kirjes „Nõuded seoses europangatähtede jaotamisega eurosüsteemis” (vt teema „Ringluses olevad pangatähed” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

Eurosüsteemisesed saldod, mis tulenevad eurosüsteemiga liituvate riikide poolt EKP-le üle kantud välisvaluutareservidest, nomineeritakse eurodes ja esitatakse kirjes „Välisvaluutareservide ülekandmisega samaväärsed kohustused”.

Põhivara käsitlemine

Põhivara (sh immateriaalne põhivara; välja arvatud maa ja kunstiteosed) hinnatakse soetusmaksumuse alusel, millest arvestatakse maha amortisatsioon. Maad ja kunstiteoseid hinnatakse soetusmaksumuse alusel. EKP peahoone amortiseerimiseks kirjendatakse kulud asjakohastes komponentides, mis amortiseeritakse vastavalt varade prognoositavale kasulikule elueale. Amortisatsioon arvutatakse lineaarsel meetodil vara prognoositava kasuliku eluea jooksul alates kvartalist, millest saati vara on kasutamiseks kättesaadav. Varade kasulikke eluiga arvestatakse järgmiselt:

Ehitised	20, 25 või 50 aastat
Sisseseade	10 või 15 aastat
Tehnikaseadmed	4, 10 või 15 aastat
Arvutid, nende riist- ja tarkvara ning mootorsõidukid	4 aastat
Mööbel	10 aastat

EKP praeguste renditud hoonete remontimise kapitaliseeritud kulude amortisatsiooniaega on kohandatud, et võtta arvesse sündmusi, mis mõjutavad asjaomase vara prognoositavat kasulikke eluiga.

Põhivara väärtusega alla 10 000 euro kantakse maha ostuaastal.

Põhivara, mis vastab kapitaliseerimiskriteeriumidele, kuid on veel ehitus- või arendusjärgus, esitatakse kirjes „Poolleolevad ehitised”. Seonduvad kulud kantakse vastavatesse põhivarakirjetesse pärast seda, kui vara on kasutusele võetud.

²¹ 31. detsembri 2016. aasta seisuga osalesid TARGET2s järgmised euroalaväliste liikmesriikide keskpangad: Bulgaaria keskpank (Българска народна банка), Horvaatia keskpank (Hrvatska narodna banka), Poola keskpank (Narodowy Bank Polski), Rumeenia keskpank (Banca Națională a României) ja Taani keskpank (Danmarks Nationalbank).

EKP pensionikava, muud pensionihüvitised ja muud pikaajalised hüvitised

EKP-I on oma töötajate, EKP juhatuse liikmete ja EKP poolt palgatud järelevalvenõukogu liikmete tarbeks määratud väljamaksega pensionisüsteem.

Töötajate pensionikava rahastatakse töötajate pikaajaliste hüvitiste fondi varadest. EKP ja tema töötajate kohustuslikud osamaksud moodustavad vastavalt 20,7% ja 7,4% põhipalgast ning kajastuvad pensionikava määratud väljamakse sambas. Töötajad saavad teha vabatahtlikke lisamakseid määratud sissemaksiga pensionisambasse, mida võib kasutada täiendavate hüvitiste maksmiseks.²² Täiendavate hüvitiste suuruse määravad kindlaks vabatahtlike maksete hulk ning neilt saadav investeerimistulu.

EKP juhatuse liikmete ja EKP poolt palgatud järelevalvenõukogu liikmete pensionihüvitised ja muud pikaajalised hüvitised kaetakse jooksvalt. Töötajate puhul kaetakse jooksvalt muud pensionihüvitised (v.a pensionid) ja muud pikaajalised hüvitised.

Määratud väljamaksega netokohustus

Määratud väljamaksega pensionisüsteemiga seotud kohustust kajastatakse bilansi kohustuste poolel kirjes „Muud kohustused” pensionikohustuse nüüdisväärtusena bilansipäeva seisuga, millest on maha arvestatud kohustuse rahastamiseks kasutatud pensionisüsteemi varade õiglane väärtus.

Määratud väljamaksega pensionikohustuse arvatavad sõltumatud kindlustusmatemaatikud igal aastal proportsionaalse osa krediteerimise meetodi (projected unit credit method) kohaselt. Määratud väljamaksega pensionikohustuse nüüdisväärtus määratakse, diskonteerides hinnangulised tulevased rahavood määra abil, mis põhineb bilansipäeva seisuga turutootlusel ettevõtete sellistelt eurodes nomineeritud ja kõrge kvaliteediga võlakirjadelt, mille tähtaeg on ligilähedane seonduva pensionikohustuse tähtajale.

Kindlustusmatemaatiline kasum ja kahjum võivad tuleneda kogemustel põhinevatest kohandustest (kui tegelikud tulemused erinevad eelnevatest kindlustusmatemaatilistest eeldustest) ning kindlustusmatemaatiliste eelduste muudatustest.

---

²² Töötajate vabatahtlike sissemaksetega kogutud vahendeid võib pensioniikka jõudmisel kasutada täiendava pensioni ostmiseks. Sellest hetkest lisatakse kõnealune pension määratud väljamaksega seotud kohustusele.

Määratud väljamakse netomaksumus

Määratud väljamakse netomaksumus jagatakse tulude ja kulude aruandes esitatavateks komponentideks ning bilansi kirjes „Ümberhindluskontod” kajastatavateks pensionihüvitiste ümberhindamisteks.

Tulude ja kulude aruandes kajastuv netosumma hõlmab järgmist:

- (a) aruandeaastal makstud määratud pensionihüvitistega seotud jooksvad teeninduskulud;
- (b) määratud väljamaksega netokohustuselt diskontomäära alusel makstav netointress;
- (c) muude pikaajaliste hüvitiste ümberhindamised tervikuna.

Kirjes „Ümberhindluskontod” kajastatud netosumma hõlmab järgmist:

- (a) määratud väljamaksega kohustusest tulenev kindlustusmatemaatiline kasum ja kahjum;
- (b) varadelt saadav tegelik tulu, v.a summad, mis sisalduvad määratud väljamaksega netokohustuselt saadud netointressis;
- (c) vara ülemmäära mõju muutused, mis ei hõlma määratud väljamaksega netokohustuselt saadud netointressis sisalduvaid summasid.

Sõltumatud kindlustusmatemaatikud hindavad neid summasid igal aastal, et teha kindlaks finantsaruandes kajastatavate asjakohaste kohustuste suurus.

Ringluses olevad pangatähed

Europangatähti lasevad ringlusesse EKP ja euroala riikide keskpangad, kes koos moodustavad eurosüsteemi.²³ Ringluses olevate europangatähtede koguväärtus jaotatakse eurosüsteemi riikide keskpankade vahel iga kuu viimasel tööpäeval vastavalt pangatähtede jaotamise alusele.²⁴

EKP-le jaotatud osa ringluses olevate europangatähtede koguväärtusest on 8% ja see on avaldatud bilansi kohustuste poolel kirjes „Ringluses olevad pangatähed”. EKP osa europangatähtede koguväljalaskes on tagatud tema nõuetega liikmesriikide keskpankade vastu. Need intressi kandvad nõuded²⁵ avaldatakse allkirjes „Eurosüsteemisesed nõuded: nõuded seoses euro pangatähtede jaotamisega eurosüsteemis” (vt teema „EKPSi-sisesed/eurosüsteemisesed saldod”

²³ 13. detsembri 2010. aasta otsus EKP/2010/29 euro pangatähtede emiteerimise kohta (uuesti sõnastatud), ELT L 35, 9.2.2011, lk 26 (koos muudatustega).

²⁴ Pangatähtede jaotamise alus – protsentuaalne väärtus, mis tuleneb EKP osa arvesse võtmisest europangatähtede koguväljalaskes ja kapitali märkimise aluse kohaldamisest riikide keskpankade osale selles kogusummas.

²⁵ EKP 3. novembri 2016. aasta otsus (EL) 2016/2248 eurot rahaühikuna kasutatavate liikmesriikide keskpankade emissioonitulu jaotuse kohta (EKP/2016/36), ELT L 347, 20.12.2016, lk 26.

arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas). Nõuetelt laekuv intressitulu esitatakse tulude ja kulude aruande kirjes „Intressitulu europangatähtede jaotusest eurosüsteemis”.

Kasumi vahejaotus

Summa, mis võrdub tuluga, mille EKP saab ringluses olevatelt europangatähtedelt ja rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavatelt väärtpaberitelt, mis on ostetud

a) väärtpaberituruprogrammi, b) kaetud võlakirjade kolmanda ostukava, c) varaga tagatud väärtpaberite ostukava ja d) avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames, jaotatakse kasumi vahejaotuse käigus järgneva aasta jaanuaris, kui EKP nõukogu ei otsusta teisiti.²⁶ Jaotatakse kogu tulu (välja arvatud juhul, kui see on suurem kui EKP aasta puhaskasum), võttes arvesse EKP nõukogu otsuseid eraldiste kohta valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariskide katteks. EKP nõukogu võib ka otsustada, et kasumi vahejaotuse käigus jaotatavat summat vähendatakse kulude võrra, mida EKP kannab seoses europangatähtede väljaandmise ja käitlemisega.

Ümberliigitamine

Intressitulu (nt kupongiintressid) ja intressikulu (nt preemiate amortisatsioon), mis tulenevad rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavatest väärtpaberitest, kajastati seni brutoväärtuses vastavalt kirjetes „Muu intressitulu” ja „Muu intressikulu”. Selleks, et rahapoliitilistest operatsioonidest tuleneva intressitulu ja -kulu aruandlust eurosüsteemi tasandil ühtlustada, otsustas EKP, et alates 2016. aastast esitatakse need kulud netoväärtuses kirjes „Muu intressitulu” või kirjes „Muu intressikulu” olenevalt sellest, kas netosumma on positiivne või negatiivne. 2015. aasta võrreldavaid summasid on kohandatud järgmiselt:

	Avaldatud 2015. aastal €	Ümberliigitamisest tulenev kohandus €	Uus summa €
Muu intressitulu	2 168 804 955	(435 885 764)	1 732 919 191
Muu intressikulu	(1 001 272 846)	435 885 764	(565 387 082)

See ümberliigitamine ei mõjutanud 2015. aasta puhaskasumit.

Muud küsimused

Pidades silmas EKP kui keskpanga rolli, ei pakuks tema rahavoogude aruande avaldamine finantsaruande lugejatele olulist asjakohast lisateavet.

²⁶ EKP 15. detsembri 2014. aasta otsus (EL) 2015/298 Euroopa Keskpanga tulu vahepealse jaotamise kohta (EKP/2014/57; uuesti sõnastatud; koos muudatustega), ELT L 53, 25.2.2015, lk 24.

Euroopa Liidu Nõukogu on kooskõlas EKPSi põhikirja artikliga 27 ja EKP nõukogu soovitusel heaks kiitnud otsuse nimetada Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft (Stuttgart, Saksamaa Liitvabariik) EKP välisaudiitoriks viieks aastaks kuni 2017. majandusaasta lõpuni.

Bilansi lisa

1 Kuld ja nõuded kullas

2016. aasta 31. detsembri seisuga kuulus EKP-le 16 229 522 untsi²⁷ puhast kulda. 2016. aastal kullatehinguid ei tehtud ja seega püsisid EKP kullavarud 2015. aasta 31. detsembri tasemega võrreldes muutumatuna. Varude väärtus eurodes kasvas kullahinna tõusu tõttu 2016. aastal (vt teema „Kuld ning välisvaluutavarad ja -kohustused” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas ning kirje 14 „Ümberhindluskontod”).

2 Nõuded välisväeringus euroalaväliste ja euroala residentide vastu

2.1 Nõuded IMFi vastu

See varade kirje kajastab EKP-le kuuluvaid Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikuid (SDRid) seisuga 31. detsember 2016. Nõuded tulenevad EKP ja Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) vahelisest kahepoolsest arvestusühikute ostu-müügikokkuleppest, mille kohaselt IMF võib EKP nimel korraldada SDRide müüki või ostu eurode eest vastavalt kindlaksmääratud miinimum- ja maksimumtasemetele. Raamatupidamises käsitletakse SDRi välisväeringuna (vt teema „Kuld ning välisvaluutavarad ja -kohustused” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

2.2 Pangakontode jäägid, väärtpaberiinvesteeringud, välislaenud ja muud välisvarad; nõuded välisväeringus euroala residentide vastu

Need kaks kirjet hõlmavad pangakontode jääke ja laene välisväeringus ning USA dollarites ja Jaapani jeenides nomineeritud väärtpaberiinvesteeringuid.

Nõuded euroalaväliste residentide vastu	2016 €	2015 €	Muutus €
Arvelduskontod	6 844 526 120	4 398 616 340	2 445 909 780
Rahaturhoiused	2 005 810 644	1 666 345 182	339 465 462
Pöördrepitehingud	503 747 273	831 266 648	(327 519 375)
Väärtpaberiinvesteeringud	41 066 843 366	42 133 979 087	(1 067 135 721)
Kokku	50 420 927 403	49 030 207 257	1 390 720 146

²⁷ Vastab 504,8 tonnile.

Nõuded euroala residentide vastu	2016 €	2015 €	Muutus €
Arvelduskontod	1 211 369	953 098	258 271
Rahaturuhiused	1 964 182 715	1 861 761 734	102 420 981
Pöördrepotehingud	507 541 979	0	507 541 979
Väärtpaberiinvesteeringud	0	0	0
Kokku	2 472 936 063	1 862 714 832	610 221 231

Nende positsioonide väärtuse suurenemine 2016. aastal oli peamiselt tingitud USA dollari ja Jaapani jeeni kallinemisest euro suhtes.

EKP välisvaluutapositsioon (neto) USA dollarites ja Jaapani jeenides²⁸ 2016. aasta 31. detsembri seisuga:

	2016 miljonit valuutaühikut	2015 miljonit valuutaühikut
USA dollar	46 759	46 382
Jaapani jeen	1 091 844	1 085 596

3 Muud nõuded eurodes euroala krediidasutuste vastu

2016. aasta 31. detsembri seisuga hõlmas see kirje arvelduskontosid euroala residentide juures.

4 Euroala residentide eurodes nomineeritud väärtpaberid

4.1 Rahapoliitistel eesmärkidel hoitavad väärtpaberid

2016. aasta 31. detsembri seisuga hõlmas see kirje väärtpabereid, mille EKP on omandanud kaetud võlakirjade kolme ostukava, väärtpaberituruprogrammi, varaga tagatud väärtpaberite ostukava ja avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames.

Kaetud võlakirjade esimese ostukava raames tehtud ostud viidi lõpule 2010. aasta 30. juuniks ja kaetud võlakirjade teine ostukava lõpetati 31. oktoobril 2012. Väärtpaberituruprogramm lõpetati 6. septembril 2012.

2016. aastal lisandus eurosüsteemi varaostukavale²⁹ (mille moodustavad kaetud võlakirjade kolmas ostukava, varaga tagatud väärtpaberite ostukava ja avaliku sektori väärtpaberite ostukava) veel neljas komponent – ettevõtlussektori

²⁸ Kummaski välisvääringus nomineeritud varad miinus kohustused, mille suhtes kohaldatakse valuuta ümberhindlust. Need kajastatakse kirjetes „Nõuded välisvääringus euroalaväliste residentide vastu”, „Nõuded välisvääringus euroala residentide vastu”, „Viitlaekumised ja ettemakstud kulud”, „Bilansiväliste instrumentide ümberhindlusest tulenevad erinevused” (kohustuste poolel) ning „Viitvõlad ja ettemakstud tulud”, võttes arvesse valuutaforvardeid ja valuutavahetustehinguid bilansivälistes kirjetes. Ei sisalda välisvääringus nomineeritud finantsinstrumentide hinna ümberhindlusest saadud tulu.

²⁹ Lisateavet varaostukava kohta saab [EKP veebilehelt](#).

väärtpaberite ostukava.³⁰ 2016. aastal võttis EKP nõukogu vastu otsused, millel oli otsene mõju varaostukava raames tehtavate igakuiste ostude mahule ja ostukava kestusele.³¹ Otsustati järgmist: i) suurendada riikide keskpankade ja EKP poolt varaostukava raames tehtavate igakuiste ostude netomahtu 60 miljardilt eurolt keskmiselt 80 miljardi euroni alates 2016. aasta aprillist; ning ii) jätkata pärast 2017. aasta märtsi varaostukava raames igakuiseid oste 60 miljardi euro ulatuses kuni 2017. aasta detsembri lõpuni või vajaduse korral kauem ning igal juhul seni, kuni inflatsiooni areng on EKP nõukogu hinnangul püsivalt kohandunud ja kooskõlas nõukogu inflatsioonieesmärgiga.³² Samal ajal kui tehakse netovaraoste, reinvesteeriakse varaostukava raames soetatud aegumistähtajani jõudnud väärtpaberitelt laekuvad põhiosa tagasimaksed.

Kõigi eespool nimetatud ostukavade raames omandatud väärtpabereid hinnatakse amortiseeritud soetusmaksumuse alusel, mida väärtuse langusel korrigeeritakse (vt teema „Väärtpaberid” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

EKP hoitavate väärtpaberite amortiseeritud soetusmaksumused ja turuväärtused³³, mida ei kajastata bilansis või tulude ja kulude aruandes ning mis esitatakse vaid võrdluse eesmärgil, on järgmised:

	2016 €		2015 €		Muutus €	
	Amortiseeritud soetusmaksumus	Turuväärtus	Amortiseeritud soetusmaksumus	Turuväärtus	Amortiseeritud soetusmaksumus	Turuväärtus
Kaetud võlakirjade esimene ostukava	1 032 305 522	1 098 106 253	1 786 194 503	1 898 990 705	(753 888 981)	(800 884 452)
Kaetud võlakirjade teine ostukava	690 875 649	743 629 978	933 230 549	1 013 540 352	(242 354 900)	(269 910 374)
Kaetud võlakirjade kolmas ostukava	16 550 442 553	16 730 428 857	11 457 444 451	11 396 084 370	5 092 998 102	5 334 344 487
Väärtpaberituruprogramm	7 470 766 415	8 429 995 853	8 872 443 668	10 045 312 608	(1 401 677 253)	(1 615 316 755)
Varaga tagatud väärtpaberite ostukava	22 800 124 065	22 786 088 513	15 321 905 622	15 220 939 054	7 478 218 443	7 565 149 459
Avaliku sektori väärtpaberite ostukava	112 270 760 463	112 958 545 591	39 437 433 065	39 372 318 024	72 833 327 398	73 586 227 567
Kokku	160 815 274 667	162 746 795 045	77 808 651 858	78 947 185 113	83 006 622 809	83 799 609 932

Kaetud võlakirjade esimese ja teise ostukava ning väärtpaberituruprogrammi alusel hoitavate portfelliide amortiseeritud soetusmaksumus vähenes seoses väärtpaberite lunastamisega.

EKP nõukogu hindab regulaarselt finantsriske, mis on seotud kõigi kõnealuste kavade raames hoitavate väärtpaberitega.

Varade väärtuse langust kontrollitakse igal aastal, võttes arvesse andmeid aasta lõpu seisuga; tulemused kiidab heaks EKP nõukogu. Seejuures hinnatakse varade väärtuse languse näitajaid iga ostukava puhul eraldi. Juhul kui täheldati väärtuse

³⁰ Selle ostukava raames võivad riikide keskpangad osta euroalal asutatud ettevõtete (v.a pangad) emiteeritavaid eurodes nomineeritud investimisjärguga võlakirju. EKP selle ostukava raames väärtpabereid ei osta.

³¹ Vt EKP 2016. aasta 10. märtsi ja 2016. aasta 8. detsembri pressiteated.

³² Hinnastabiilsuse tagamiseks on EKP eesmärk hoida inflatsioonimäär keskmise aja jooksul alla 2%, kuid selle lähedal.

³³ Turuväärtused on ligikaudsed ja tuletatakse turunoteeringute alusel. Kui turunoteeringud ei ole kättesaadavad, arvutatakse turuväärtused eurosüsteemi sisemudelite abil.

langust, tehti täiendavaid analüüse kinnitamaks, et vastavate väärtpaberitega seotud sularahavood ei ole saanud väärtuse langusest mõjutatud. Sel aastal tehtud kontrollide tulemused näitavad, et rahapoliitilistes portfellides hoitavate väärtpaberite puhul 2016. aastal väärtuse langust ei tuvastatud.

5 Eurosüsteemisesed nõuded

5.1 Nõuded seoses europangatähtede jaotamisega eurosüsteemis

See kirje hõlmab EKP nõudeid euroala riikide keskpankade vastu seoses europangatähtede jaotamisega eurosüsteemis (vt teema „Ringluses olevad pangatähed” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas). Nõuetelt makstav intress arvutatakse iga päev vastavalt eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide hiliseimale kättesaadavale intressi piirmäärale³⁴ (vt lisa kirje 22.2 „Intressitulu europangatähtede jaotusest eurosüsteemis”).

6 Muud varad

6.1 Materiaalne ja immateriaalne põhivara

See vara hõlmas 2016. aasta 31. detsembri seisuga järgmisi põhikirjeid:

---

³⁴ Alates 16. märtsist 2016 on eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäär olnud 0,00%.

	2016 €	2015 €	Muutus €
Maksumus			
Maa ja ehitised	1 011 662 911	1 027 242 937	(15 580 026)
Sisseseade	221 888 762	219 897 386	1 991 376
Arvutite riist- ja tarkvara	88 893 887	77 350 193	11 543 694
Seadmed, mööbel ja mootorsõidukid	96 197 706	92 000 437	4 197 269
Poleliolevad ehitised	3 024 459	244 590	2 779 869
Muu põhivara	9 713 742	9 453 181	260 561
Maksumus kokku	1 431 381 467	1 426 188 724	5 192 743
Akumuleeritud amortisatsioon			
Maa ja ehitised	(72 284 513)	(79 468 891)	7 184 378
Sisseseade	(31 590 282)	(15 827 521)	(15 762 761)
Arvutite riist- ja tarkvara	(57 935 440)	(45 530 493)	(12 404 947)
Seadmed, mööbel ja mootorsõidukid	(29 107 438)	(20 831 615)	(8 275 823)
Muu põhivara	(1 138 207)	(883 374)	(254 833)
Akumuleeritud amortisatsioon kokku	(192 055 880)	(162 541 894)	(29 513 986)
Bilansiline netoväärtus	1 239 325 587	1 263 646 830	(24 321 243)

Varade netoarvestuses vähenemine kulude kirjes „Maa ja ehitised” ning vastav akumuleeritud amortisatsioon olid valdavalt tingitud selliste artiklitega seotud kapitaliseeritud remondikulude mahaarvamisest, mida enam ei kasutatud.

6.2 Muud finantsvarad

Valdavalt hõlmab see kirje valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariski katteks tehtud eraldiste ning kapitali ja reservide vastaskirjeks olevate EKP omavahendite³⁵ investeringuid. Kirje hõlmab ka 3211 Rahvusvaheliste Arvelduste Panga aktsiat soetusmaksumusega 41,8 miljonit eurot.

Selle kirje põhiosad on järgmised:

	2016 €	2015 €	Muutus €
Arvelduskontod eurodes	30 000	30 000	–
Eurodes nomineeritud väärtpaberid	19 113 074 101	19 192 975 459	(79 901 358)
Pöördrepitehingud eurodes	1 463 994 460	1 188 997 789	274 996 671
Muud finantsvarad	41 830 662	41 914 335	(83 673)
Kokku	20 618 929 223	20 423 917 583	195 011 640

Kirje netoväärtuse suurenemine 2016. aastal oli peamiselt tingitud omavahendite portfelliit saadud intressitulu reinvesteeringust.

³⁵ Omavahendite portfelli haldamisel tehtud repotehingud esitatakse kohustuste poolt kirjes „Mitmesugused muud kohustused” (vt 12.3 „Mitmesugused muud kohustused”).

6.3 Bilansivälise instrumentide ümberhindlusest tulenevad erinevused

Kirje hõlmab eeskätt 2016. aasta 31. detsembri seisuga lõpetamata valuutavahetustehingute ja valuutaforvardite ümberhindlusest tulenevaid muutusi (vt lisa kirje 19 „Valuutavahetustehingud ja valuutaforvardid”). Muutused tulenevad sellest, et tehingud konverteeritakse eurodesse bilansipäeval kehtiva vahetuskursi alusel, võrreldes väärtusega eurodes, mis saadaks tehingute konverteerimisel vastava välisvääringu keskmise maksumuse alusel kõnealusel päeval (vt teemad „Bilansivälised instrumendid” ja „Kuld ning välisvaluutavarad ja -kohustused” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

Kirje hõlmab ka lõpetamata intressimäära vahetustehingutega seotud ümberhindluskasumit (vt lisa kirje 18 „Intressimäära vahetustehingud”).

6.4 Viitlaekumised ja ettemakstud kulud

2016. aastal hõlmas see kirje väärtpaberitelt laekunud kupongiintresse, sh väärtpaberite soetamisel makstud intresse 1924,5 miljoni euro väärtuses (2015. aastal 1186,6 miljonit eurot; vt lisa kirje 2.2 „Pangakontode jäägid, väärtpaberiinvesteeringud, välislaenud ja muud välisvarad”, „Nõuded välisvääringus euroala residentide vastu”, kirje 4 „Euroala residentide eurodes nomineeritud väärtpaberid” ja kirje 6.2 „Muu finantsvara”).

Kirjes kajastatakse ka a) eurosüsteemi ühisprojektidelt saadud tulu (vt lisa kirje 27 „Muu tulu”), b) muudelt finantsvaradelt arvestatud intresse ja c) mitmesuguseid ettemakseid.

6.5 Mitmesugused muud varad

Kirje hõlmab EKP kasumi vahejaotusest laekunud summasid (vt teema „Kasumi vahejaotus” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas ning lisa kirje 11.2 „Muud eurosüsteemisisesed (neto)kohustused”).

Kirje hõlmas ka 2016. aasta 31. detsembri seisuga lõpetamata valuutavahetustehingute ja valuutaforvardite saldosisid. Need tulenevad sellest, et tehingud konverteeritakse eurodesse bilansipäeval kehtiva vastava vääringu keskmise maksumuse alusel, võrreldes seda euroväärtusega, milles tehingud esialgselt kajastatakse (vt teema „Bilansivälised instrumendid” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

7 Ringluses olevad pangatähed

See kirje kajastab EKP osa (8%) ringluses olevate europangatähede koguväärtusest (vt teema „Ringluses olevad pangatähed” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

8 Muud kohustused eurodes euroala krediidasutuste ees

8. detsembril 2016 otsustas EKP nõukogu, et eurosüsteemi keskpangad võivad aktsepteerida avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames toimivate väärtpaberilaenuvõimaluste puhul tagatisena ka sularaha, ilma et nad peaksid seda reinvesteerima. EKP poolt teeb neid operatsioone spetsialiseerunud asutus.

2016. aasta 31. detsembri seisuga oli avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames lõpetamata 1,9 miljardi euro väärtuses euroala krediidasutustega tehtavaid väärtpaberilaenu tehinguid. Saadud sularahatagatised kanti TARGET2 kontodele (vt lisa kirje 11.2 „Muud eurosüsteemisesed (neto)kohustused“). Kuna sularaha ei olnud aasta lõpu seisuga reinvesteeritud, kajastati need tehingud bilansis (vt teema „Pöördtehingud“ arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).³⁶

9 Kohustused eurodes teiste euroala residentide ees

9.1 Muud kohustused

See kirje hõlmab Euro Pangaliidu (EBA) liikmete hoieuid, mida kasutatakse EURO1³⁷ arvelduste tagatisfondina TARGET2 süsteemis.

10 Kohustused eurodes euroalaväliste residentide ees

2016. aasta 31. detsembri seisuga hõlmas see kirje 9,5 miljardi euro (2015. aastal 1,5 miljardit eurot) ulatuses euroalaväliste keskpankade nõudeid EKP vastu, mis tulenevad TARGET2 tehingutest või on nende vastaskirjed. Selle kirje mahu suurenemine 2016. aastal oli tingitud euroala residentide maksetest euroalaväliste residentidele (vt lisa kirje 11.2 „Muud eurosüsteemisesed (neto)kohustused“).

Kirje hõlmab ka 4,1 miljardi euro (2015. aastal 0,8 miljardit eurot) suurust kohustust, mis tuleneb USA Föderaalreservi Süsteemiga sõlmitud alalisest vastastikusest valuutakokkuleppes. Selle raames varustab USA Föderaalreserv EKPd vahetustehingute kaudu USA dollaritega, et pakkuda eurosüsteemi osapooltele lühiajalisi vahendeid USA dollarites. Samal ajal teeb EKP pöördvahetustehinguid euroala riikide keskpankadega, kes kasutavad saadud vahendeid USA dollarites likviidsust lisavate operatsioonide (pöördtehingud) teostamiseks eurosüsteemi osapooltega. Nende tehingute tulemuseks olid EKP ja liikmesriikide keskpankade vahelised eurosüsteemisesed saldod (vt 11.2 „Muud eurosüsteemisesed (neto)kohustused“). Pöördvahetustehingud USA Föderaalreservi Süsteemiga ja euroala riikide keskpankadega toovad lisaks kaasa forvardnõuded ja -kohustused,

³⁶ Väärtpaberilaenu tehingud, millega ei kaasne aasta lõpu seisuga investeerimata sularahatagatisi, kajastatakse bilansivälistel kontodel (vt lisa kirje 6 „Väärtpaberilaenu programm“).

³⁷ EURO1 on Euroopa Pangaliidu käitatav maksesüsteem.

mis kajastatakse bilansivälistes kirjetes (vt lisa kirje 19 „Valuutavahetustehingud ja valuutaforvardid”).

Kirje hõlmas ka 3,1 miljardi euro (2015. aastal 0 eurot) suurust summat, mis tulenes avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames lõpetamata väärtpaberilaenuhingutest euroalaväliste residentidega. Nende tehingute puhul esitati sularahatagatis, mis kanti TARGET2 kontodele (vt lisa kirje 8 „Muud kohustused eurodes euroala krediidasutuste ees”).

11 Eurosüsteemisesed kohustused

11.1 Välisvaluutareservide ülekandmisega samaväärsed kohustused

Kirje hõlmab eurosüsteemiga liitumisel EKP-le üle kantud välisvaluutareservidest tulenevaid kohustusi euroala riikide keskpankade ees. 2016. aastal kirjes muudatusi ei olnud.

	Alates 1. jaanuarist 2015 €
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	1 435 910 943
Deutsche Bundesbank	10 429 623 058
Eesti Pank	111 729 611
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	672 637 756
Bank of Greece	1 178 260 606
Banco de España	5 123 393 758
Banque de France	8 216 994 286
Banca d'Italia	7 134 236 999
Central Bank of Cyprus	87 679 928
Latvijas Banka	163 479 892
Lietuvos bankas	239 453 710
Banque centrale du Luxembourg	117 640 617
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	37 552 276
De Nederlandsche Bank	2 320 070 006
Oesterreichische Nationalbank	1 137 636 925
Banco de Portugal	1 010 318 483
Banka Slovenije	200 220 853
Národná banka Slovenska	447 671 807
Suomen Pankki – Finlands Bank	728 096 904
Kokku	40 792 608 418

Nendelt kohustustelt makstav intress arvutatakse iga päev vastavalt eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide hiliseimale kättesaadavale intressi piirmäärale, arvestamata kulda, millelt intressi ei maksta (vt tulude ja kulude aruande lisa kirje 22.3 „Riikide keskpankade üle kantud välisvaluutareservidelt makstav intress”).

11.2 Muud eurosüsteemisesed (neto)kohustused

2016. aastal hõlmas see kirje valdavalt euroala riikide keskpankade TARGET2 saldodega seotud nõudeid EKP vastu (vt teema „EKPSi-sisesed/eurosüsteemisesed saldod” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas). Selle positsiooni netokasv oli peamiselt tingitud varaostukava raames tehtud väärtpaberistudest (vt lisa kirje 4 „Euroala residentide eurodes nomineeritud väärtpaberid”), mis arveldati TARGET2 kaudu. Ostude mõju tasakaalustasid osaliselt a) euroala residentidelt euroalaväliste residentidele tehtud maksete arveldamine TARGET2 kaudu (vt lisa kirje 10 „Kohustused eurodes euroalaväliste residentide ees”); b) avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames väärtpaberilaenude katteks antud sularahatagatised (vt lisa kirje 8 „Muud kohustused eurodes euroala krediidasutuste ees” ja kirje 10 „Kohustused eurodes euroalaväliste residentide ees”); c) USA dollarites likviidsust lisavate operatsioonidega seoses keskpankadega teostatud pöördvahetustehingute (back-to-back vahetustehingud) summa suuremine, ning d) väärtpaberituruprogrammi ning kaetud võlakirjade esimese ja teise ostukava raames ostetud väärtpaberite lunastamine (arveldati samuti TARGET2 kontode kaudu).

TARGET2 positsioonidelt (v.a USA dollarites likviidsust lisavate operatsioonidega seoses teostatud pöördvahetustehingutest tulenevad saldod) makstav intress arvutatakse iga päev vastavalt eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide hiliseimale kättesaadavale intressi piirmäärale.

Kirje hõlmab ka summasid, mida EKP peab euroala riikide keskpankadele maksma seoses kasumi vahejaotusega (vt teema „Kasumi vahejaotus” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

	2016 €	2015 €
TARGET2ga seotud kohustused euroala riikide keskpankade ees	1 058 484 156 256	812 734 808 529
TARGET2ga seotud nõuded euroala riikide keskpankade vastu	(908 249 140 203)	(730 463 422 714)
EKP kasumi vahejaotusega seotud kohustused euroala riikide keskpankade ees	966 234 559	812 134 494
Muud eurosüsteemisesed (neto)kohustused	151 201 250 612	83 083 520 309

12 Muud kohustused

12.1 Bilansiväliste instrumentide ümberhindlusest tulenevad erinevused

Kirje hõlmab eeskätt 2016. aasta 31. detsembri seisuga lõpetamata valuutavahetustehingute ja valuutaforvardite ümberhindlusest tulenevaid muutusi (vt lisa kirje 19 „Valuutavahetustehingud ja valuutaforvardid”). Muutused tulenevad sellest, et tehingud konverteeritakse eurodesse bilansipäeval kehtiva vahetuskursi alusel, võrreldes väärtusega eurodes, mis saadaks tehingute konverteerimisel vastava välisvääringu keskmise maksumuse alusel kõnealusel päeval (vt teemad

„Bilansivälised instrumendid” ja „Kuld ning välisvaluutavarad ja -kohustused” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

Kirje hõlmab ka lõpetamata intressimäära vahetustehingutega seotud ümberhindluskahjumit (vt lisa kirje 18 „Intressimäära vahetustehingud”).

12.2 Viitvõlad ja ettemakstud tulud

2016. aasta 31. detsembri seisuga hõlmas see kirje ühtse järelevalvemehhanismiga seoses eelkogutud tulu (vt lisa kirje 25 „Tasude ja komisjonitasudega seotud netotulu/-kulu”), haldustuludega seotud viitlaekumisi ning finantsinstrumentide tekkepõhist intressi.

Samuti hõlmas see kirje liikmesriikide keskpankade poolt EKP-le üle kantud välisvaluutareservidelt makstavat intressi kogu 2016. aasta eest (vt lisa kirje 11.1 „Välisvaluutareservide ülekandmisega samaväärsed kohustused”). Need summad arveldati 2017. aasta jaanuaris.

	2016 €	2015 €	Muutus €
Haldustuludega seotud viitlaekumised	20 723 173	20 455 723	267 450
Finantsinstrumendid	3 621 142	2 191 753	1 429 389
SSMiga seoses eelkogutud tulu	41 089 798	18 926 078	22 163 720
EKP-le üle kantud välisvaluutareservid	3 611 845	17 576 514	(13 964 669)
TARGET2	–	36 393 921	(36 393 921)
Kokku	69 045 958	95 543 989	(26 498 031)

12.3 Mitmesugused muud varad

2016. aastal hõlmas kirje ka 2016. aasta 31. detsembri seisuga lõpetamata valuutavahetustehingute ja valuutaforvardite saldosisid (vt lisa kirje 19 „Valuutavahetustehingud ja valuutaforvardid”). Need tulenesid sellest, et tehingud konverteeriti eurodesse bilansipäeval kehtiva vastava vääringu keskmise maksumuse alusel, võrreldes seda euroväärtusega, milles tehingud esialgselt kajastati (vt teema „Bilansivälised instrumendid” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

Lisaks hõlmab kirje EKP määratud väljamaksega netokohustusi, mis on seotud EKP töötajate, juhatuse liikmete ja EKP poolt palgatud järelevalvenõukogu liikmete pensionihüvitiste ja muude pikaajaliste hüvitistega.

EKP pensionikava, muud pensionihüvitised ja muud pikaajalised hüvitised³⁸

Bilanss

Bilanss hõlmab järgmisi summasid, mis on seotud pensionihüvitiste ning muude pikaajaliste hüvitistega:

	2016 Personal (mln eurodes)	2016 Juhatus (mln eurodes)	2016 Kokku (mln eurodes)	2015 Personal (mln eurodes)	2015 Juhatus (mln eurodes)	2015 Kokku (mln eurodes)
Kohustuste nüüdisväärtus	1361,3	27,7	1388,9	1116,7	24,1	1140,8
Pensionisüsteemi varade õiglane väärtus	(878,0)	–	(878,0)	(755,3)	–	(755,3)
Määratud väljamaksega netokohustus bilansis	483,3	27,7	510,9	361,4	24,1	385,5

2016. aastal hõlmas töötajatega seotud kohustuste nüüdisväärtus (1361,3 miljonit eurot; 2015. aastal 1116,7 miljonit eurot) pensionihüvitistega (v.a pensionid) ja muude pikaajaliste hüvitistega seotud jooksvalt kaetavaid hüvitisi 187,0 miljoni euro ulatuses (2015. aastal 155,9 miljonit eurot). EKP juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmete pensionihüvitised ja muud pikaajalised hüvitised kaetakse samuti jooksvalt.

Tulude ja kulude aruanne

2016. aasta tulude ja kulude aruandes on kajastatud järgmised summad:

	2016 Personal (mln eurodes)	2016 Juhatus (mln eurodes)	2016 Kokku (mln eurodes)	2015 Personal (mln eurodes)	2015 Juhatus (mln eurodes)	2015 Kokku (mln eurodes)
Jooksvad teeninduskulud	104,4	1,6	106,0	120,0	1,9	121,9
Määratud väljamaksega netokohustuselt saadav netointress	9,7	0,6	10,3	9,5	0,5	10,0
<i>sh:</i>						
<i>Pensionikohustuse kulu</i>	29,1	0,6	29,8	22,9	0,5	23,4
<i>Pensionisüsteemi varadelt saadav intressitulu</i>	(19,5)	–	(19,5)	(13,4)	–	(13,4)
Muude pikaajaliste hüvitiste ümberhindamisest tulenenud (kasum)/kahjum	0,6	0,1	0,7	2,6	(0,1)	2,5
Kokku kirjes „Personalikulu“	114,6	2,4	117,0	132,1	2,3	134,4

Jooksvad teeninduskulud vähenesid 2016. aastal 106,0 miljoni euroni (2015. aastal 121,9 miljonit eurot) eelkõige seoses diskontomäära tõusuga 2%-lt 2014. aastal 2,5%-le 2015. aastal³⁹.

³⁸ Tabelites esitatud summad ei pruugi ümardamise tõttu ühtida. Veerus „Juhatus“ esitatakse nii EKP juhatuse kui ka järelevalvenõukoguga seotud summad.

³⁹ Jooksvate teeninduskulude hinnanguline suurus arvutatakse eelnenud aasta diskontomäära alusel.

Määratud väljamaksega kohustustes, pensionisüsteemi varades ja ümberhindamistes tehtud muudatused

Määratud väljamaksega pensionikohustuse nüüdsväärtus muutus järgmiselt:

	2016 Personal (mln eurodes)	2016 Juhatus (mln eurodes)	2016 Kokku (mln eurodes)	2015 Personal (mln eurodes)	2015 Juhatus (mln eurodes)	2015 Kokku (mln eurodes)
Pensionikohustus aasta alguses	1116,7	24,1	1140,8	1087,1	24,5	1111,6
Jooksvad teeninduskulud	104,4	1,6	106,0	120,0	1,9	121,9
Intressikulu pensionikohustuselt	29,1	0,6	29,8	22,9	0,5	23,4
Pensionisüsteemis osalejate sissemaksed	19,5	0,2	19,8	21,7	0,2	21,9
Makstud hüvitised	(8,6)	(0,8)	(9,5)	(7,5)	(0,8)	(8,3)
Ümberhindamisest tulenenud (kasum)/kahjum	100,2	1,9	102,1	(127,5)	(2,2)	(129,7)
Pensionikohustus aasta lõpus	1361,3	27,7	1388,9	1116,7	24,1	1140,8

Määratud väljamaksega kohustusest johtuv 102,1 miljoni euro suurune ümberhindamisest tulenenud kogukahjum 2016. aastal suurenes tingituna peamiselt diskontomäära alanemisest 2,5%-lt 2015. aastal 2,0%-le 2016. aastal.

Töötajate pensionisüsteemi määratud väljamakse samba varade õiglase väärtus muutus 2016. aastal järgmiselt:

	2016 mln eurodes	2015 mln eurodes
Pensionisüsteemi varade õiglase väärtus aasta alguses	755,3	651,9
Pensionisüsteemi varadelt saadav intressitulu	19,5	13,4
Ümberhindamisest tulenenud kasum	44,7	26,8
Tööandja sissemaksed	45,0	46,9
Pensionisüsteemis osalejate sissemaksed	19,5	21,7
Makstud hüvitised	(6,0)	(5,4)
Pensionisüsteemi varade õiglase väärtus aasta lõpus	878,0	755,3

Nii 2015. kui ka 2016. aastal pensionisüsteemi varade ümberhindamisest tulenenud kasum näitab, et fondiosakute tootlus oli suurem kui hinnanguline intressitulu pensionisüsteemi varadelt.

EKP kindlustusmatemaatikud hindasid EKP töötajate pensionikava rahastamist seisuga 31. detsember 2015. Sellest lähtuvalt otsustas EKP nõukogu 2016. aastal muu hulgas a) lõpetada EKP iga-aastased täiendavad 6,8 miljoni euro suurused sissemaksed ning b) suurendada alates 2016. aasta septembrist EKP osamakseid EKP töötajate pensionikavasse 19,5%-lt 20,7%-le töötajate põhipalgast.⁴⁰ Nende otsuste tulemusel vähenes netoarvestuses EKP 2016. aastal tehtud sissemaksete kogusumma vaatamata pensionikava liikmete arvu tõusule (vt lisa kirje 28 „Personalikulu”).

⁴⁰ Ühtlasi otsustas EKP nõukogu suurendada EKP töötajate osamakseid 6,7%-lt 7,4%-le töötajate põhipalgast.

2016. aastal ümberhindamistes tehtud muutused (vt lisa kirje 14 „Ümberhindluskontod“) olid järgmised:

	2016 mln eurodes	2015 mln eurodes
Ümberhindamisest tulenenud algne kasum/(kahjum)	(148,4)	(305,6)
Eurosüsteemiga ühinenud keskpankade osamaksed ⁴¹	0,0	(1,8)
Pensionisüsteemi varadelt saadav intressitulu	44,7	26,8
Kohustusega seotud kasum/(kahjum)	(102,1)	129,7
Tulude ja kulude aruandes kajastatud kahjum	0,7	2,5
Ümberhindamisest tulenenud lõplik kahjum, mis esitatakse kirjes „Ümberhindluskontod“	(205,1)	(148,4)

Peamised eeldused

Käesolevas lisas nimetatud hinnangute koostamisel on kindlustusmatemaatikud kasutanud eeldusi, mille juhatuse on raamatupidamisarvestuse ja andmete avaldamise eesmärgil heaks kiitnud. Järgnevalt on esitatud peamised eeldused, mida kasutatakse pensionisüsteemiga seotud kohustuse arvutamisel.

	2016 %	2015 %
Diskontomäär	2,00	2,50
Pensionikava varadelt saadav oodatav tulu ⁴²	3,00	3,50
Tulevane palgatõus ⁴³	2,00	2,00
Tulevane pensionitõus ⁴⁴	1,40	1,40

2016. aastal moodustasid töötajate vabatahtlikud maksed määratud sissemaksega pensionisambasse 133,2 miljonit eurot (2015. aastal 123,3 miljonit eurot). Need maksed investeeritakse pensionikava varadesse, kuid nendega seoses tekib ka vastavalt sama suur kohustus.

13 Eraldised

Kirje hõlmab peamiselt valuuta-, intressimäära-, krediidi- ja kullahinnariski katteks ette nähtud eraldist.

- ⁴¹ Seoses ühisraha kasutuselevõtuga Leedus mõjutasid Leedu keskpanga osamaksed alates 1. jaanuarist 2015 kõigi EKP ümberhindluskontode saldosisid. Ümberhindluskontodel 2014. aasta 31. detsembri seisuga kajastatud ümberhindamisest tingitud kahjumi tulemusel vähenesid kokkuvõttes Leedu keskpanga osamaksed.
- ⁴² Neid eeldusi kasutati EKP määratud väljamaksega pensionikohustuse (mida rahastatakse kapitalitagatise varadest) arvutamiseks.
- ⁴³ Lisaks arvestatakse individuaalse palgatõusuga kuni 1,8% aastas olenevalt pensionisüsteemi liikme vanusest.
- ⁴⁴ EKP pensionisüsteemi eeskirjade kohaselt tõstetakse pensione igal aastal. Kui EKP töötajate üldine palgatõus on hindade inflatsioonist väiksem, suurendatakse pensione kooskõlas üldise palgatõusuga. Kui üldine palgatõus ületab hindade inflatsiooni, lähtutakse sellest pensionitõusu määramisel, tingimisel et EKP pensionikavade finantsolukord võimaldab pensione tõsta.

Valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariski katteks ette nähtud eraldist kasutatakse tulevase realiseeritud ja realiseerimata kahjumi ning eelkõige ümberhindluskontode mahtu ületavate hindamiskahjude katmiseks määral, mida EKP nõukogu peab vajalikuks. Eraldise suurust ja jätkuvat vajadust kontrollitakse igal aastal eespool nimetatud riskidele EKP poolt antud hinnangu alusel, võttes arvesse mitmeid tegureid. Eraldis koos kõigi üldreservfondis hoitavate summadega ei tohi ületada euroala riikide keskpankade sissemaksete kogumahtu EKP kapitalis.

2016. aasta 31. detsembri seisuga ulatus valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariski katteks ette nähtud eraldis 7 619 884 851 euroni (st eraldise maht jäi 2015. aastaga võrreldes samaks). See summa võrdub euroala riikide keskpankade sissemaksete kogumahuga EKP kapitalis seisuga 31. detsember 2016.

14 Ümberhindluskontod

See kirje hõlmab peamiselt varade, kohustuste ja bilansiväliste instrumentidega seotud realiseerimata kasumist tulenevaid ümberhindlusreserve (vt teemad „Tulude kajastamine”, „Kuld ning välisvaluutavarad ja -kohustused”, „Väärtpaberid” ning „Bilansivälised instrumendid” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas). Kirje hõlmab ka EKP määratud väljamaksega netokohustuste ümberhindamisi, mis on seotud pensionihüvitistega (vt teema „EKP pensionikavad, muud pensionihüvitised ja muud pikaajalised hüvitised” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas ja lisa kirje 12.3 „Mitmesugused muud kohustused”).

	2016 €	2015 €	Muutus €
Kuld	13 926 380 231	11 900 595 095	2 025 785 136
Välisväärting	14 149 471 665	12 272 562 352	1 876 909 313
Väärtpaberid ja muud finantsinstrumendid	755 494 021	808 078 836	(52 584 815)
Pensionihüvitistega seotud määratud väljamaksega netokohustus	(205 078 109)	(148 413 109)	(56 665 000)
Kokku	28 626 267 808	24 832 823 174	3 793 444 634

Ümberhindluskontode mahu suurenemise tingis euro odavnemine kulla, USA dollari ja Jaapani jeeni suhtes 2016. aastal.

Aasta lõpu ümberhindlusel kasutatud vahetuskursid olid järgmised:

Vahetuskursid	2016	2015
USD/EUR	1,0541	1,0887
JPY/EUR	123,40	131,07
EUR/SDR	1,2746	1,2728
Kuld (EUR/oz)	1098,046	973,225

15 Kapital ja reservid

15.1 Kapital

EKP märgitud kapitali maht on 10 825 007 069 eurot. Euroala riikide keskpankade ja euroalaväliste riikide keskpankade sissemaksete kogumaht EKP kapitali ulatus 7 740 076 935 euronit.

Euroala riikide keskpangad on täielikult tasunud oma osa kapitalist, mis on alates 1. jaanuarist 2015 ulatunud 7 619 884 851 euronit (vt tabel).⁴⁵

⁴⁵ Esitatud summad on ümardatud lähima euroni. Ümardamise tõttu ei pruugi tabelis esitatud kogusummad ühtida kõigi arvude summaga.

	Kapitali märkimise alus alates 1. jaanuarist 2015 ⁴⁶ %	Sissemakstud kapital alates 1. jaanuarist 2015 €
Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique	2,4778	268 222 025
Deutsche Bundesbank	17,9973	1 948 208 997
Eesti Pank	0,1928	20 870 614
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	1,1607	125 645 857
Bank of Greece	2,0332	220 094 044
Banco de España	8,8409	957 028 050
Banque de France	14,1792	1 534 899 402
Banca d'Italia	12,3108	1 332 644 970
Central Bank of Cyprus	0,1513	16 378 236
Latvijas Banka	0,2821	30 537 345
Lietuvos bankas	0,4132	44 728 929
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	21 974 764
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	0,0648	7 014 605
De Nederlandsche Bank	4,0035	433 379 158
Oesterreichische Nationalbank	1,9631	212 505 714
Banco de Portugal	1,7434	188 723 173
Banka Slovenije	0,3455	37 400 399
Národná banka Slovenska	0,7725	83 623 180
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,2564	136 005 389
Kokku	70,3915	7 619 884 851

Euroalavälised liikmesriigid peavad tasuma 3,75% oma osast märgitud kapitalis EKP tegevuskulude katmiseks. 2016. aasta lõpus ulatus see summa 120 192 083 euronit (st jäi 2015. aastaga võrreldes samaks). Euroalaväliste liikmesriikide keskpankadel ei ole õigust saada osa EKP jaotatavast kasumist, sealhulgas eurosüsteemis pangatähtede jaotamisest saadavast tulust; samuti ei ole nad kohustatud rahastama EKP võimalikke kahjusid.

Euroalaväliste riikide keskpankade tasutud summad on järgmised:

⁴⁶ Liikmesriikide keskpankade osakaalusid EKP kapitali märkimise aluses muudeti viimati 1. jaanuaril 2014. Kui Leedu ühines 1. jaanuaril 2015 euroalaga, suurenes euroala riikide keskpankade osakaal EKP kapitali kogumahas, samal ajal kui euroalaväliste riikide keskpankade osakaal vähenes. 2016. aastal muutusi ei olnud.

	Kapitali märkimise alus alates 1. jaanuarist 2015 %	Sissemakstud kapital alates 1. jaanuarist 2015 €
Българска народна банка (Bulgaaria keskpank)	0,8590	3 487 005
Česká národní banka	1,6075	6 525 450
Danmarks Nationalbank	1,4873	6 037 512
Hrvatska narodna banka	0,6023	2 444 963
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	5 601 129
Narodowy Bank Polski	5,1230	20 796 192
Banca Națională a României	2,6024	10 564 124
Sveriges Riksbank	2,2729	9 226 559
Bank of England	13,6743	55 509 148
Kokku	29,6085	120 192 083

Bilansivälised instrumendid

16 Väärtpaberilaenuandmise programmid

EKP on omavahendite haldamisega seoses sõlminud väärtpaberilaenuandmise programmi käsitleva kokkuleppe, mille kohaselt spetsialiseerunud asutus teeb EKP nimel väärtpaberilaenu tehinguid.

Lisaks on EKP kooskõlas EKP nõukogu otsustega teinud laenuandmise eesmärgil kättesaadavaks tema omanduses olevad väärtpaberid, mis on ostetud kaetud võlakirjade esimese, teise ja kolmanda ostukava ning avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames; samuti väärtpaberituruprogrammi raames ostetud väärtpaberid, mis on kõlblikud ka avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames.⁴⁷

Kui aasta lõpu seisuga ei ole investeerimata sularahatagatise, kajastatakse vastavad väärtpaberilaenu tehingud bilansivälistel kontodel.⁴⁸ 2016. aasta 31. detsembri seisuga oli selliseid lõpetamata väärtpaberilaenu tehinguid 10,9 miljardi euro väärtuses (2015. aastal 4,5 miljardit eurot). Sellest summast 3,9 miljardit eurot (2015. aastal 0,3 miljardit eurot) oli seotud rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavate väärtpaberite laenu dega.

17 Intressimäära futuurid

2016. aasta 31. detsembri seisuga olid lõpetamata järgmised välisvaluutatehingud (aasta lõpu turuintressimäärade järgi):

Välisvääringu intressimäära futuurid	2016 Lepinguline väärtus €	2015 Lepinguline väärtus €	Muutus €
Ost	558 770 515	694 406 172	(135 635 657)
Müük	2 258 798 975	690 554 100	1 568 244 875

Neid tehinguid tehti EKP välisvaluutareservide haldamisel.

18 Intressimäära vahetustehingud

2016. aasta 31. detsembri seisuga oli lõpetamata intressivahetustehinguid tingliku väärtusega 378,3 miljonit eurot (2015. aastal 274,5 miljonit eurot) aasta lõpu turuintressimäärade järgi. Neid tehinguid tehti EKP välisvaluutareservide haldamisel.

⁴⁷ EKP ei osta väärtpabereid ettevõtlussektori väärtpaberite ostukava raames, seega puuduvad ka vastavad varad, mida laenuandmise eesmärgil kättesaadavaks teha.

⁴⁸ Kui sularahatagatiseid on aasta lõpu seisuga reinvesteeringimata, kajastatakse vastavad tehingud bilansivälistel kontodel (vt lisa kirje 8 „Muud kohustused eurodes euroala krediidiasutuste ees” ja kirje 10 „Kohustused eurodes euroalaväliste residentide ees”).

19 Valuutavahetustehingud ja valuutaforvardid

Välisvaluutareserve haldamine

Valuutavahetustehinguid ja valuutaforvardeid tehti 2016. aastal EKP välisvaluutareserve haldamisel. 2016. aasta 31. detsembri seisuga olid täitmata järgmised kõnealuste tehingutega seotud nõuded ja kohustused (aasta lõpu turuintressimäärade järgi):

Valuutavahetustehingud ja valuutaforvardid	2016 €	2015 €	Muutus €
Nõuded	3 123 544 615	2 467 131 004	656 413 611
Kohustused	2 855 828 167	2 484 517 472	371 310 695

Likviidsust lisavad operatsioonid

USA dollarites nomineeritud nõuded ja kohustused, mille lõpptähtaeg on 2017. aastal, tekkisid seoses USA dollarites likviidsuse pakkumisega eurosüsteemi osapooltele (vt lisa kirje 10 „Kohustused eurodes euroalaväliste residentide ees”).

20 Laenutehingute haldamine

EKP jätkas 2016. aastal laenuvõtmis- ja laenuandmistegevuse haldamist ELis keskmise tähtajaga rahalise abi süsteemi, Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi, Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi ja Euroopa stabiilsusmehhanismi raames ning ka Kreeka krediidikorralduse lepingu raames. 2016. aastal töötles EKP kõnealuste operatsioonidega seotud makseid, samuti liikmete osalusmakseid seoses Euroopa stabiilsusmehhanismi lubatud aktsiakapitaliga.

21 Pooleliolevate kohtuasjadega seotud tingimuslikud kohustused

Mitu Küprose krediidiasutuste hoiustajat, aktsionäri ja võlakirjaomanikku on esitanud EKP ja teiste ELi institutsioonide vastu neli kohtuasja. Kaebajad väitsid, et nad on kannatanud finantskahju meetmete tõttu, mis nende hinnangul on kaasa toonud asjaomaste krediidiasutuste restruktureerimise Küprose finantsabiprogrammi raames. 2014. aastal tegi Euroopa Liidu Üldkohus kaheteistkümne sarnase juhtumi kohta otsuse, et neid ei võeta menetlusse. Neist kaheksa kaevati edasi. 2016. aastal kinnitas Euroopa Liidu Kohus jätkuvalt, et neid ei võeta menetlusse, või tegi mõnes nimetatud kohtuasjas otsuse EKP kasuks. EKP osalemine protsessis, mille järel sõlmiti finantsabiprogramm, piirdus tehnilise nõu andmisega vastavalt Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingule ja koostöös Euroopa Komisjoniga; samuti

avaldati mittesiduv arvamus Küprose kriisilahendusseaduse eelnõu kohta. Seepärast eeldatakse, et EKP ei kanna nende kohtuasjadega seoses kahju.

Tulude ja kulude aruande lisa

22 Puhas intressitulu

22.1 Intressitulu välisvaluutareservidelt

Kirje hõlmab EKP välisvaluutareservidega seotud intressitulu, millest intressikulu on maha arvatud, järgmiselt:

	2016 €	2015 €	Muutus €
Intressitulu arvelduskontodelt	1 499 288	552 459	946 829
Intressitulu rahaturu hoiustelt	18 095 835	6 306 443	11 789 392
Intressitulu/(intressikulu) pöördrepitehingutelt	(34 017)	38 311	(72 328)
Intressitulu pöördrepitehingutelt	12 745 338	2 920 201	9 825 137
Intressitulu väärtpaberitelt	304 958 993	261 121 900	43 837 093
Intressitulu/(intressikulu) intressimäärade vahetuslepingutelt	19 080	(861 355)	880 435
Intressitulu forvard- ja vahetustehingutelt välisvääringus	33 157 253	13 127 982	20 029 271
Intressitulu välisvaluutareservidelt (neto)	370 441 770	283 205 941	87 235 829

Puhta intressitulu üldine suurenemine 2016. aastal oli peamiselt tingitud USA dollari portfelli kaudu laekunud intressitulu kasvust.

22.2 Intressitulu europangatähtede jaotusest eurosüsteemis

See kirje kajastab intressitulu, mis on seotud EKP osaga (8%) emiteeritud europangatähtede koguväärtusest (vt teema „Ringluses olevad pangatähed” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas ning lisa kirje 5.1 „Nõuded seoses europangatähtede jaotamisega eurosüsteemis”). Ehkki ringluses olevate pangatähtede keskmine väärtus kasvas 4,7%, vähenes tulu 2016. aastal tingituna asjaolust, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide keskmine intressimäär oli madalam kui 2015. aastal (2016. aastal 0,01% ja 2015. aastal 0,05%).

22.3 Riikide keskpankade üle kantud välisvaluutareservidelt makstav intress

Selles kirjes esitatakse euroala riikide keskpankadele makstud intress välisvaluutareservidelt, mille nad on EKP-le üle kandnud (vt lisa kirje 11.1 „Välisvaluutareservide ülekandmisega samaväärsed kohustused”). Intressitulu vähenemine 2016. aastal kajastas asjaolu, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide keskmine intressimäär oli madalam kui 2015. aastal.

22.4 Muu intressitulu ja muu intressikulu⁴⁹

2016. aastal hõlmasid need kirjed valdavalt 1,0 miljardi euro suurust puhast intressitulu (2015. aastal 0,9 miljardit eurot), mis saadi EKP poolt rahapoliitilistel eesmärkidel ostetud väärtpaberitelt. Sellest summast 0,5 miljardit eurot (2015. aastal 0,6 miljardit eurot) moodustas puhas intressitulu väärtpaberituruprogrammi raames ostetud väärtpaberitelt ning 0,4 miljardit eurot (2015. aastal 0,2 miljardit eurot) puhas intressitulu varaostukava raames ostetud väärtpaberitelt.

Kirjete ülejäänud osa moodustasid valdavalt intressitulu ja -kulu, mis on seotud EKP omavahendite portfelliga (vt lisa kirje 6.2 „Muu finantsvara”) ja mitmesuguste muude intressi kandvate saldodega.

23 Realiseeritud kasum/kahjum finantsoperatsioonidest

2016. aasta realiseeritud puhaskasum finantsoperatsioonidest oli järgmine:

	2016 €	2015 €	Muutus €
Hinnavahest saadud realiseeritud puhaskasum	159 456 244	175 959 137	(16 502 893)
Kursivahest ja kullahinnast saadud realiseeritud puhaskasum	65 085 498	38 474 593	26 610 905
Realiseeritud puhaskasum finantsoperatsioonidest	224 541 742	214 433 730	10 108 012

Hinnavahest saadud realiseeritud puhaskasum hõlmab väärtpaberite, intressimäära futuuride ja intressimäära vahetuslepingute hinnavahest saadud realiseeritud puhaskasumit ja -kahjumit. Hinnavahest saadud realiseeritud puhaskasumi vähenemine 2016. aastal oli peamiselt tingitud USA dollari portfelli kaudu saadud ja hinnavahest tulenenud puhaskasumi kahanemisest.

Kursivahest ja kullahinnast saadud realiseeritud puhaskasumi üldine kasv oli valdavalt tingitud EKP-le kuuluvate IMFi arvestusühikute väljavoolust seoses IMFiga sõlmitud kahe-suunalise SDRide ostu-müügikokkuleppega (vt lisa kirje 2.1 „Nõuded IMFi vastu”).

24 Finantsvarade ja -positsioonide allahindlused

2016. aasta finantsvarade ja -positsioonide allahindlused olid järgmised:

⁴⁹ Alates 2016. aastast kajastatakse rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavate väärtpaberitega seotud intressitulu ja -kulu netoväärtusena kirjetes „Muu intressitulu” või „Muu intressikulu” olenevalt sellest, kas netosumma on positiivne või negatiivne (vt teema „Ümberliigitamine” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

	2016 €	2015 €	Muutus €
Väärtpaberite hinnavahest tulenev realiseerimata kahjum	(148 159 250)	(63 827 424)	(84 331 826)
Intressimäära vahetuslepingute hinnavahest tulenev realiseerimata kahjum	–	(223 892)	223 892
Kursivahest tulenev realiseerimata kahjum	(12 760)	(1901)	(10 859)
Allahindlus kokku	(148 172 010)	(64 053 217)	(84 118 793)

Allahindluste kasv võrreldes 2015. aastaga oli valdavalt tingitud USA dollari portfelli hoitavate väärtpaberite suuremast turutootlusest ja nende turuväärtuse üldisest langusest.

25 Tasude ja komisjonitasudega seotud netotulu/-kulu

	2016 €	2015 €	Muutus €
Tulu tasudelt ja komisjonitasudelt	382 191 051	277 324 169	104 866 882
Tasude ja komisjonitasudega seotud kulud	(10 868 282)	(8 991 908)	(1 876 374)
Tasude ja komisjonitasudega seotud netotulu	371 322 769	268 332 261	102 990 508

2016. aastal koosnes selles kirjes kajastatud tulu peamiselt järelevalvetasudest. Kulud on valdavalt seotud hoitavate tasudega ning tasudega, mida makstakse väliste varahalduritele, kes ostavad eurosüsteemi korraldusel ja nimel kõlblikke varaga tagatud väärtpabereid.

Järelevalveülesannetega seotud tulu ja kulu

Novembris 2014 asus EKP täitma järelevalveülesandeid kooskõlas nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 1024/2013 artikliga 33.

Järelevalveülesannete täitmisega seotud kulude katmiseks on EKP kehtestanud järelevalve alla kuuluvatele üksustele iga-aastase järelevalvetasu. 2016. aasta aprillis andis EKP teada, et 2016. aasta järelevalvetasude kogusumma ulatub 404,5 miljoni euroni.⁵⁰ See summa põhines prognoosil, mille kohaselt ulatuvad 2016. aasta järelevalvekulud 423,2 miljoni euroni pärast järgmisi kohandusi: i) 2015. aastal tasutud ülemäärased järelevalvetasud 18,9 miljoni euro ulatuses; ii) järelevalve alla kuuluvate üksuste arvu või staatuse muutumisega seoses tagasi makstud summad (0,3 miljonit eurot)⁵¹; ning iii) 2015. aastal järelevalvetasu hilinenud maksete eest sisse nõutud viivistasud (0,1 miljonit eurot).

EKP järelevalveülesannete täitmisega seotud tegelike kulude põhjal oli järelevalvetasudega seotud tulu 2016. aastal 382,2 miljonit eurot.

⁵⁰ Selle summa kohta väljastati arve 2016. aasta oktoobris maksetähtajaga 18. november 2016.

⁵¹ Kooskõlas järelevalvetasusid käsitleva EKP määrusega (EKP/2014/41) muudetakse individuaalsete järelevalvetasude suurust juhul, kui i) järelevalve alla kuuluva üksuse või grupi üle teostatakse järelevalvet ainult tasuperioodi teatud aja jooksul, või ii) järelevalve alla kuuluva üksuse või grupi staatust muudetakse olulisest vähem oluliseks või vähem olulisest oluliseks. Selliseid saadud või tagasi makstud summasid võetakse arvesse järgnevatel aastatel järelevalvetasu suuruse arvutamisel.

	2016 €	2015 €	Muutus €
Järelevalvetasud	382 151 355	277 086 997	105 064 358
sh:			
<i>Olulistele üksustele ja gruppidele kehtestatud tasud</i>	338 418 328	245 620 964	92 797 364
<i>Vähem olulistele üksustele ja gruppidele kehtestatud tasud</i>	43 733 027	31 466 033	12 266 994
Pangandusjärelevalve ülesannetega seotud laekumised kokku	382 151 355	277 086 997	105 064 358

Prognoositud kulude (423,2 miljonit eurot) ja tegelike kulude (382,2 miljonit eurot) erinevusest tulenenud 41,1 miljoni euro suurune ülejääk 2016. aastal esitatakse kirjes „Viitvõlad ja ettemakstud tulud” (vt lisa kirje 12.2 „Viitvõlad ja ettemakstud tulud”). See vähendab 2017. aastaks kehtestatavate järelevalvetasude suurust.

Lisaks on EKP-I õigus määrata ettevõtjatele EKP määrustest ja otsustest tulenevate kohustuste täitmata jätmise eest trahve või perioodilisi karistusmaksmeid. 2016. aastal trahve ega karistusmaksmeid ei määratud.

Ühtse järelevalvemehhanismiga seotud kulud on eelkõige tingitud oluliste üksuste otsesest järelevalvest, vähem oluliste üksuste järelevalve kontrollimisest ning horisontaalsetest ülesannetest ja eriteenustest. Samuti on hõlmatud kulud, mis on seotud EKP järelevalveülesannete täitmiseks vajalike tugistruktuuridega (sh kinnisvarahaldus, personalijuhtimine, haldusteenused, eelarve ja kontroll, raamatupidamine, õigusteenused, siseaudit, statistika ja IT-teenused).

2016. aastal oli nende kulude jaotus järgmine:

	2016 €	2015 €	Muutus €
Palgad ja hüvitised	180 655 666	141 262 893	39 392 773
Hoonete üürimise ja haldamisega seotud kulud	58 103 644	25 513 220	32 590 424
Muud tegevuskulud	143 392 045	110 310 884	33 081 161
Pangandusjärelevalve ülesannetega seotud kulud kokku	382 151 355	277 086 997	105 064 358

Ühtse järelevalvemehhanismi kulusid suurendasid 2016. aastal EKP pangandusjärelevalve töötajate koguarvu tõus, kolimine uutesse tööruumidesse ning järelevalveülesannete täitmiseks vajaliku statistilise ja IT-alase infrastruktuuri pakkumine.

26 Tulu aktsiatelt ja osalustest

Selles kirjes esitatakse EKP-le kuuluvatelt Rahvusvaheliste Arvelduste Panga aktsiatelt saadud dividendid (vt lisa kirje 6.2 „Muu finantsvara”).

27 Muu tulu

2016. aasta jooksul saadi muud tulu peamiselt maksetest, mida euroala riikide keskpangad tegid EKP-le eurosüsteemi ühisprojektidega seotud kulude katmiseks.

EKP töötajate keskmise arvu tõusu tõttu 2016. aastal suurenesid EKP personalikulud. Personalikulude kasvu on osaliselt tasakaalustanud pensionihüvitiste ja muude pikaajaliste hüvitistega seotud netokulude vähenemine.

Sellesse kirjesse kuuluvad palgad, muud tasud, töötajate kindlustuskulud ja mitmesugused muud kulud 349,5 miljoni euro väärtuses (2015. aastal 306,4 miljonit eurot). Kirje hõlmab ka 117,0 miljoni euro ulatuses kulusid (2015. aastal 134,4 miljonit eurot), mis on seotud EKP pensionikavadega ning muude pensionihüvitiste ja muude pikaajaliste hüvitistega (vt lisa kirje 12.3 „Mitmesugused muud kohustused“).

Palgad ja muud tasud, sealhulgas kõrgema taseme juhtidele makstavad tasud, põhinevad valdavalt Euroopa Liidu institutsioonides kehtival palgasüsteemil ja on sellega võrreldavad.

Juhatuse liikmetele ja EKP poolt palgatud järelevalvenõukogu liikmetele makstakse põhipalka, EKP poolt palgatud järelevalvenõukogu osalise tööajaga liikmetele makstakse lisatasu olenevalt sellest, mitmel istungil nad osalevad. EKP juhatuse liikmetele ja EKP poolt palgatud järelevalvenõukogu täistööajaga liikmetele makstakse lisaks elamiskulude hüvitist ja esindustasu. EKP presidendile on elamiskulude hüvitise asemel ette nähtud ametlik residents. Kooskõlas Euroopa Keskpanga personali töölepingu tingimustega on juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmetel olenevalt isiklikest asjaoludest õigus saada majapidamis-, lapse- ja õppetoetust. Palkadelt makstakse tulumaksu Euroopa Liidu eelarvesse ja nendest arvatakse maha pensionimaksed ning maksed ravi- ja õnnetusjuhtumikindlustuse katteks. Muid tasusid ei maksustata ega võeta arvesse pensionide määramisel.

Juhatuse liikmete ja EKP poolt palgatud järelevalvenõukogu liikmete (v.a riiklike järelevalveasutuste esindajad) põhipalgad 2016. aastal olid järgmised:⁵²

	2016 €	2015 €
Mario Draghi (president)	389 760	385 860
Vitor Constâncio (asepresident)	334 080	330 744
Peter Praet (juhatuse liige)	277 896	275 604
Benoît Cœuré (juhatuse liige)	277 896	275 604
Yves Mersch (juhatuse liige)	277 896	275 604
Sabine Lautenschläger (juhatuse liige)	277 896	275 604
EKP juhatus kokku	1 835 424	1 819 020
Järelevalvenõukogu (EKP palgatud liikmed) kokku ⁵³	631 254	635 385
sh:		
<i>Danièle Nouy (järelevalvenõukogu esimees)</i>	277 896	275 604
Kokku	2 466 678	2 454 405

Järelevalvenõukogu osalise tööajaga liikmetele maksti tasu kokku 343 341 eurot (2015. aastal 352 256 eurot).

⁵² Netosummad, millest arvatakse maha tulumaks Euroopa Liidu eelarvesse.

⁵³ Välja arvatud Sabine Lautenschläger, kelle palk kajastatakse koos EKP juhatuse liikmete palkadega.

Juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmetele makstud lisatasud ning EKP poolt nende ravi- ja õnnetusjuhtumikindlustuse katteks tehtud maksed ulatusid 807 475 euronit (2015. aastal 625 021 eurot). Detsembris 2015 tegi EKP nõukogu otsuse, et töötajatele ja juhatuse liikmetele, kes tasuvad täies mahus eraviisilise tervisekindlustuse makseid, maksab EKP samaväärse summa, mida ta tasuks juhul, kui need isikud oleksid EKP ravikindlustuskava liikmed. Peale selle sisaldab kõnealune eeskiri tagasiulatava mõjuga klauslit alates 1. jaanuarist 2013 tehtud ravikindlustusmaksete kohta. Sellest tulenevalt peaksid lisatasude maksed olema 2017. aastal väiksemad kui 2016. aastal.

Juhatuse ja järelevalvenõukogu endistele liikmetele võidakse pärast nende ametiaja lõppu maksta piiratud üleminekuaja jooksul ettenähtud tasusid. 2016. aastal selliseid tasusid ei makstud. Juhatuse endiste liikmete või nende ülalpeetavate pensionid ja muud seonduvad tasud ning maksed nende ravi- ja õnnetusjuhtumikindlustuse katteks moodustasid kokku 834 668 eurot (2015. aastal 783 113 eurot).

2016. aasta lõpus oli EKP-I täistööajale taandatuna sõlmitud 3171 lepingut⁵⁴, sh 320 lepingut juhtivatel kohtadel töötavate isikutega. Töötajate arv muutus 2016. aastal järgmiselt:

	2016	2015
Töötajate koguarv 1. jaanuaril (v.a 1. jaanuaril tööd alustanud uued töötajad)	2871	2577
Uued töötajad / töölepingu muudatused	725	648
Ametist lahkunud töötajad / lõpetatud töölepingud	(380)	(299)
Töötajate arvu netokasv/(netoväheneimine) osaaajaga töökorralduses tehtud muudatuste tulemusel	(45)	(55)
Töötajate koguarv 31. detsembril	3171	2871
Töötajate keskmine arv	3007	2722

29 Halduskulu

Halduskulu hõlmab kõiki muid jooksvaid kulusid, mis on seotud ruumide üürimise ja hooldusega, põhivaraväliste kaupade ja seadmetega, ekspertide töötasude ning muude teenuste ja tarnetega. Ühtlasi hõlmab see töötajate töölevõtmise, ümberasumise, sisseseadmise, koolituse ja tagasikolimisega seotud kulusid.

30 Pangatähtede tootmisteenused

Need kulud on valdavalt seotud europangatähtede piiriülese transpordi kuludega, mis tekkisid pangatähtede vedamisel trükikodade ja keskpankade vahel (uute pangatähtede tarned) ning riikide keskpankade vahel (ühe keskpanga puuduvate varude täiendamiseks teise keskpanga varude ülejäägist). Kõnealused kulud kannab EKP.

⁵⁴ Välja arvatud palgata puhkusel olevad töötajad. Andmed hõlmavad tähtajatu, tähtajalise või lühiajalise lepinguga töötajaid, EKP diplomijärgses programmis osalejaid ning emapuhkusel ja pikaajalisel haiguspuhkusel olevaid töötajaid.

President and Governing Council
of the European Central Bank
Frankfurt am Main

8 February 2017

Independent auditor's report

Opinion

We have audited the financial statements of the European Central Bank, which comprise the balance sheet as at 31 December 2016, the profit and loss account for the year then ended, and a summary of significant accounting policies and other explanatory notes.

In our opinion, the accompanying financial statements of the European Central Bank give a true and fair view of the financial position of the European Central Bank as at 31 December 2016 and of the results of its operations for the year then ended, in accordance with the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35).

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the European Central Bank in accordance with the German ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements, which are consistent with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Responsibilities of the European Central Bank's Executive Board and Those Charged with Governance for the Financial Statements

The Executive Board is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35), and for such internal control as the Executive Board determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, the Executive Board is responsible for using the going concern basis of accounting in accordance with Article 4 of the applicable Decision (ECB/2016/35).

Those charged with governance are responsible for overseeing the European Central Bank's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the entity's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

Yours sincerely,

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Victor Veger
Certified Public Accountant

Euroopa Keskpanga mitteametlik tõlge EKP välisaudiitori järeldusotsusest. Lahknevuste korral kehtib EY allkirjastatud ingliskeelne versioon.

Euroopa Keskpanga
president ja nõukogu
Frankfurt Maini ääres

8. veebruar 2017

Sõltumatu audiitori järeldusotsus

Arvamus

Oleme auditeerinud Euroopa Keskpanga finantsaruande, mis sisaldab 31. detsembril 2016 lõppenud majandusaastat käsitlevat bilansiaruannet, tulude ja kulude aruannet, oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja teisi selgitavaid märkusi. Oleme seisukohal, et Euroopa Keskpanga finantsaruanne kajastab olulises osas õigesti ja õiglaselt Euroopa Keskpanga finantsolukorda seisuga 31. detsember 2016 ja sellel kuupäeval lõppenud aruandeaasta majandustegevuse tulemust kooskõlas EKP nõukogu kehtestatud arvestuspõhimõtetega, mis on sätestatud EKP 3. novembri 2016. aasta otsuses (EL) 2016/2247 Euroopa Keskpanga raamatupidamise aastaaruannete kohta (EKP/2016/35).

Arvamuse alus

Käesolev audit on tehtud kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Meie kohustusi, mis tulenevad nendest standarditest, kirjeldatakse käesoleva järeldusotsuse osas „Audiitori kohustused seoses finantsaruande auditiga”. Me tegutseme Euroopa Keskpangast sõltumatult ja kooskõlas Saksamaal kehtivate auditi puhul asjaspepuutuvate eetikanõuetega, mis vastavad rahvusvahelise arvestuseksperide eetikakoodeksite nõukogu kutseliste arvestuseksperide eetikakoodeksile (IESBA koodeks). Oleme täitnud enda muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Usume, et meie hangitud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Euroopa Keskpanga juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses finantsaruandega

Käesoleva finantsaruande ettevalmistamise ja õiglase esitamise eest vastutab EKP juhatuse kooskõlas nõukogu kehtestatud põhimõtetega, mis on sätestatud EKP 3. novembri 2016. aasta otsuses (EL) 2016/2247 Euroopa Keskpanga raamatupidamise aastaaruannete kohta (EKP/2016/35). Ühtlasi vastutab juhatuse sisekontrollide eest, mida ta peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta finantsaruannete koostamist. Finantsaruande koostamisel lähtub EKP juhatuse tegevuse jätkuvuse põhimõttest kooskõlas otsuse EKP/2016/35 artikliga 4. Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Euroopa Keskpanga finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses finantsaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas finantsaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja välja anda audiitori järeldusotsus, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et võimalikud olulised väärkajastamised rahvusvaheliste auditeerimisstandardite kohaselt läbi viidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad finantsaruande alusel teevad.

Rahvusvaheliste auditeerimisstandardite kohase auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- Teeme kindlaks ja hindame finantsaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditimenetlused vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase tõendusmaterjali aluse andmiseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, väärarvutuste tegemist või sisekontrolli eiramist.
- Omandame arusaamise auditi puhul asjakohasest sisekontrollist, et sellest lähtuvalt kavandada sobivad auditimenetlused, kuid mitte avaldada arvamust ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta.

- Hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud teabe põhjendatust.
- Teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse aluspõhimõtte kasutamise asjakohasuse kohta, ning saadud auditi tõendusmaterjali põhjal ka selle kohta, kas sündmuste või tingimuste suhtes esineb olulist ebakindlust, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui jõuame järeldusele, et oluline ebakindlus eksisteerib, oleme kohustatud juhtima audiitori järeldusotsuses tähelepanu teabele, mis on finantsaruandes selle kohta avalikustatud, või kui avalikustatud teave on ebapiisav, siis muutma oma arvamust. Meie järeldused põhinevad audiitori järeldusotsuse kuupäevani saadud tõendusmaterjalil.
- Hindame finantsaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud teavet, ning seda, kas finantsaruandes esitatakse aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, teavet muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete audititähelepanekute kohta, sealhulgas sisekontrolli mis tahes märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme auditi käigus tuvastanud. Me esitame nendele, kelle ülesandeks on valitsemine, ka avalduse, milles kinnitame, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid, ning edastame neile info kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mille puhul võib põhjendatult arvata, et need kahjustavad meie sõltumatust, ja seotud kaitsemehhanismide kohta, kui see on rakendatav.

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Victor Weger
Certified Public Accountant

Selgitus kasumi ja kahjumi jaotamise kohta

Käesolev selgitus ei ole EKP 2016. aasta finantsaruande osa.

Kooskõlas EKPSi põhikirja artikliga 33 kantakse EKP puhaskasum üle järgmiselt:

- (a) summa, mille määrab EKP nõukogu ja mis ei või ületada 20% puhaskasumist, kantakse üle üldreservfondi piiranguga, et see ei ole suurem kui 100% kapitalist;
- (b) ülejäänud puhaskasum jaotatakse EKP osanike vahel proportsionaalselt nende sissemaksetega.⁵⁵

Kui EKP kannab kahjumit, võib kahjumi katta EKP üldreservfondi arvelt ja vajaduse korral EKP nõukogu otsuse põhjal vastava majandusaasta valuutakasumi arvelt proportsionaalselt nende summadega, mis on jaotatud riikide keskpankadele kooskõlas EKPSi põhikirja artikliga 32.5.⁵⁶

EKP 2016. aasta puhaskasum oli 1193,1 miljonit eurot. EKP nõukogu otsuse kohaselt jaotati 31. jaanuaril 2017 kasumi vahejaotuse käigus euroala riikide keskpankade vahel 966,2 miljonit eurot. Samuti otsustas nõukogu jaotada ülejäänud 226,9 miljoni euro suuruse kasumi euroala riikide keskpankade vahel.

	2016 €	2015 €
Aruandeaasta kasum	1 193 108 250	1 081 790 763
Kasumi vahejaotus	(966 234 559)	(812 134 494)
Aruandeaasta kasum pärast kasumi vahejaotust	226 873 691	269 656 269
Järelejäänud kasumi jaotus	(226 873 691)	(269 656 269)
Kokku	0	0

⁵⁵ Euroalaväliste riikide keskpankadel ei ole õigust saada osa EKP jaotatavast kasumist ja nad ei ole kohustatud rahastama EKP võimalikku kahjumit.

⁵⁶ Vastavalt EKPSi põhikirja artiklile 32.5 jaotatakse riikide keskpankade valuutakasum riikide keskpankade vahel võrdeliselt nende EKP kapitali sissemakstud osadega.

© Euroopa Keskpank, 2017

Postiaadress: 60640 Frankfurt am Main, Germany
Telefon: +49 69 13440
Veebileht: www.ecb.europa.eu

Kõik õigused on kaitstud. Taasesitus õppe- ja mitteäriühistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.

ISSN 2443-4841
ISBN 978-92-899-2914-1
DOI 10.2866/164184
ELi katalooginumber QB-BS-17-001-ET-N